

NOVE OMEJITVE PODPIRANJA BREZPOSELNIH

WPA PRAVI, DA BO 1. MARCA MORALA ODSLOVITI MNOGO TISOČ SVOJIH DELAVCEV

Mali in veliki biznismani izročili predsedniku kopo konfuznih zahtev

Zase hočejo manjše davke, kredit in podporo, vlada pa naj "balancira budžet"!

Gospodarski in politični položaj v tej deželi je pod skorjo veliko bolj napet in vznurjen, kot izgleda na površju. Ustvarjena je možnost za ekonomski kaos in politično anarhijo. Vladajoča demokratska stranka si je v laseh sama sabo. Prava pravica je demokratska stranka v razsulu. Njene "politične mašine" v velikih mestih se kopljejo v gnojnici korupcije. Reakcionarni jug, ki ga politično dominira demokratska stranka, je zanjo, toda samo do meje, kjer se nehajo privilegiji posejudožnih in se začno pravice ljudi, ki so brez imovine in se preživljajo z delom. Predsednik Roosevelt skuša nesoglasja v demokratski stranki na kak način potlačiti in spraviti vanjo nekaj soglasnosti, a se mu ne posreči. Prava pravica je njegova lastna stranka njegovih administracij cokolj, kakršne bržkone ni pričakoval.

Problem brezposelnih

Kriza se je to zimo spet jako poostila. Brezposelnost narasla in armada za delo sposobnih ljudi, ki ga iščejo, a ga ne morejo dobiti, šteje zdaj že kakih trinajst milijonov. Njki pa ni izgleda, da se bo v teh razmerah zmanjšala, kajti prebivalstvo narasča in prilike za uposlitve se vsled tehničnih izpopolnitev v industriji manjšajo.

Bedo med brezposelnimi zajezuje zdaj največ WPA. Ta vladna ustanova pa je nji določena sredstva do malega že izčrpal in naznanja, da bo morala vsled tega 1. marca in naslednje tedne odsloviti samo v Chicagu 20.000 delavcev in proporcno enako v drugih krajih.

Zupani za relief

Ko je sporočilo o nameravnih odslovitvah pri WPA doseglo čikaškega župana, je nemudoma izjavil, da čikaška občina nima sredstev, da bi mogla preživljati dvajset tisoč nadaljnjih družin brezposelnih delavcev. Dejal je, da druga mesta niso nič na boljsem, pa je pozval v Chicagu župane na posvetovanje. Sklenili so ne da bi kdo ugovarjal, da je zvezna vlada najbolj poklicana skrbeti za brezposelne. To so sporočili Rooseveltu in apelirali nanj, da naj pomožno akcijo — posebno še pod okriljem

Norman Thomas in Paul Douglas

bosta debatirala v Chicagu v četrtek 24. februarja. Predmet debate: "Ali naj Zed. države sledje politiki kolektivne varnosti?" Douglas bo govoril za in Thomas proti. Debatna se prične ob 8. zvečer v Medical and Dental Arts Bldg., 185 North Wabash Ave. Vstopnice so po \$1, 75c in 40c. Lahko si jih rezervirate v uradu "Proletarca".

WPA, neguje kolikor najboljši more. Roosevelt seveda ni diktator, zato so župani isto željo sporočili kongresu, ki dololoča, koliko lahko zvezna vlada potroši v ta ali v oni namen. Milwauski župan Hoan je na konferenci županov izjavil, da se tisti, ki imajo usodo te dežele v svojih rokah, igrajo z revolucijo. Ljudje ne bodo stradali, ko vidijo, da je vsega preveč. Ako uvidijo, da zanje ni drugega izhoda, se bodo poslužili sile. Oblast bo seveda ukazala streljati, toda s pobljanjem se tega problema ne bo rešilo.

Nemogoče zahteve

Dočim župani zahtevajo več zvezne podpore v pomoč bednemu prebivalstvu njihovih mest in več zaposlitve pri W. P. A., pa na drugi strani vpilje ameriški biznis, da naj vlada zniža izdatke in prične resno poskušati balancirati budžet. Vladni primanjkljaj sega že v toliko milijard, da je inflacija spet postala strašilo. Ljudje, katerih dohodki znašajo po več sto tisoč in tudi milijon do par milijonov na leto, zahtevajo, da se naj davke "pravilno" razdeli, namreč tako, da njihov visoki profiti ne bodo znižavani davki. Te se naj razdeli sorazmerno, pa postane biznis svoboden in bo spet vse tako dobro, kakor je bilo pred "Rooseveltovimi eksperimenti". Izgleda, da so ti pravi posestniki in vladarji Zed. države že popolnoma pozabili, kako nizko so pahnili svojo deželo v času "Hooverove prosperitete". Rooseveltova administracija jih je rešila s posojili in z NRA, v zahvalo pa zdaj vodijo silovito propagando proti njemu in novo krizo označujejo za "Rooseveltovo de- (Nadaljevanje na 5. strani.)

Unija nogavičarjev proti bojkotiranju jap. svile

Emil Rieve, predsednik unije nogavičarjev, je pred par tedni začel odprt boj proti kampanji za bojkotiranje japonske svile. "Kdo so, ki se navdušujejo za tak bojkot?" vprašuje, in nato odgovarja, da bogate dame, ki nimajo ničesar izgubiti. In pa profesionalni "radikalci", ki tudi nič ne izgube. "Za nas delavce v tej industriji pa bi pomenilo uničenje te industrije izgubo kruha. Kitajcem pa ne bi bilo s tem prav nič pomagano."

Rieve dokazuje, da par ženskih svilenih nogavic stane, kar se importirane svile tiče, samo 10c. Namreč toliko dobi Japonska in čestokrat niti toliko ne. Kajti svila prihaja v Ameriko iz Japonske kot surovina in se je tu predela; iz nje pletejo nogavice ameriški delavci. Torej bi bojkot ne škodil toliko Japonski kakor bi škodil nogavičarskim delavcem v Ameriki in njihovim družinam. Ako se bi bojkot "lahkomišljenih bogatih ameriških dam posrečil", pravi Rieve, bo ob kruh

ABRAHAM LINCOLN

Okrog vsakega 12. februarja prinašajo ameriški dnevniki, tedniki in revije koše slavošpevov o osvoboditelju zamorskih sužnjem in rešitelju ameriške Unije. Veliko tega, kar pišeje, je legendarno. Mnogo hvale, ki jo nasipavajo pred spomenike Abrahama Lincolna, je hinavstvo. Vendar pa je baš ta socialno misleči predsednik v zgodovini te dežele največji, vzlic George Washingtonu, čigar obletnica rojstnega dne je tudi v februarju.

Abraham Lincoln je šel skozi silno težke boje in vrh tega je bila na njegovih ramah briga za zmagalo severa nad jugom — za zmagalo mladega ameriškega kapitalizma nad fevdalizmom južnih držav.

Lincoln je bil mislec! In bil je človekoljub. Rojen v bedi, živel v bedi in delal trdo za kruh — je razumel socialne probleme onih dni.

Civilno vojno je uspešno zavrnil. Zed. države so ostale enotne, dasi po duhu se danes niso. Južne so še zmerom južne in stare rane še niso zaceljene. Zamorci še niso svobodni. Belopoltni tlačani v južnih državah so danes enako izkoriščani kakor črnci in žive v razmerah, ki niso niti z daleč vredne človeka. Lincoln je bil zgodovinski predsednik. Toda če bi mu ne bil atentat vzel življenja, kdo ve, ako bi ga ista reakcija, ki ga danes slavi — uradno slavi — ne diskreditirala v poznejših letih kakor skuša osramotiti in degradirati vsakega drugega, ki je gojil človekoljubne namene in cilje! Recimo, da bi bil ubil kdo predsednika Wilsona v sredi versailleske konference. Wilson bi v tem slučaju dobil mesto poleg Lincolna. Rekl bi, da je polom lige vzrok to, ker so ubili njenega zaščitnika.

Pokojni Eugene V. Debs se je pred mnogimi leti potrudil brskati po straneh starih listov iz Lincolnovih časov in je iz njih citiral surove izbruhe, ki so padali na tesača železniških pragov z vseh koncev in krajev. Mnogi izmed onih listov še danes izhajajo. Vsakega 12. februarja pohvalijo "emancipatorja" na najslavesnejši način. A takrat, ko je Lincoln bil v borbi za človeške pravice v prvih vrstah, so ga NAPADALI prav tako, kakor napadajo danes vsakega drugega, ki deluje in se bori za NAČELA, kakršna je zagovarjal in branil ABRAHAM LINCOLN. Danes jim je svetnik za v šolske knjige in v reklami, ki jo na račun njegovega slovesa uganjajo v časopisih in v radiu. Takrat pa jim je bil vse, samo človek ne. Njegovi napadalcii so pozabljeni, on živi in bo živel.

ZA NADALJNO POMOČ LOJALISTIČNI ŠPANIJI

Odbor zastopnikov unij v pomoč Španiji (Trade Union Relief for Spain) vodi v inijah brezšumno kampanjo, da zbere četr milijona dolarjev v pomoč lojalistom v Španiji. Do lani je poslal \$125.000. Za zbiranje te vsote je omenjeni odbor porabil za stroške samo \$92, dočim so nekatere druge organizacije potrošile 20 in tudi več odstotkov od vsakega prispevanega dolarja za svoje stroške in klerke. Pisarniško delo za Trade Union Relief for Spain so izvršili klerki unije ILGW na njene stroške. Z odborom unij v pomoč Španiji sodeluje tudi soc. stranka. Blagajnik odbora je David Dubinsky, in tajnik Chas. Zimmerman. Naslov odbora je 3 West

16th St., New York, N. Y. — Trade Union Relief for Spain pošilja vse svote mednarodne pomožnemu odboru v London, kjer skrbje, da pride potem denar ali pa blago varno v lojalistično Španijo Londonski odbor tvori predstavniki mednarodne zveze strokovnih unij.

Ameriški komunisti delujejo v pomoč Španiji v svoji organizaciji, ki se imenuje North American Committee to Aid Spanish Democracy. Z njimi sodeluje tudi mnogo drugih. Stroškov z zbiranjem imajo več kakor Dubinskyjev odbor unij, ker plačajo stroške s kampanjo, klerke, odbornike, urade itd. z nabranim denarjem. (Nadaljevanje na 3. strani.)

Edenov predlog za "humaniziranje" vojne nova krpa papirja

Pogodbe med državami v kapitalistični družbi brez vrednosti. — Nove Hitlerjeve bombe. — Cincanje Anglije in Francije

Vojna v Španiji in vojna na Kitajskem sta svetu pričla, da fronte ni več. Odpravilo jo je bombno letalo. V zavetišču v Barceloni je bilo več sto sirot ki so vzele življenje bombe iz aeroplanov. Ti otroci so doživeli dvoje tragedij in končno je poiskal sovražni aeroplan tudi njih ter porušil njihov azil. Par dni so kopali mala trupelca iz razvalin.

Enako se dogaja na Kitajskem. Enako bo v Evropi, kadar padejo militaristične hijene docela na svetovni mir.

Angleški vnvanji ministar Martin Eden si prizadeva pridobiti države za sporazum, v katerem se bi obvezale, da v slučaju vojne ne bodo morale civilnega prebivalstva, kot se to dogaja zdaj v Španiji in na Kitajskem. Minister obrambe socialist Indalecio Prieto v Španiji je predlagal isto generalu Francu. Slednji je odgovoril z novimi napadi na civilno prebivalstvo. Tudi če bi vlade sprejele Edenov predlog, ne bi to nič pomenilo, kajti kapitalističnim vladam so pogodbe le krpa papirja. Kaj na primer pomaga Kelloggov-Briandov pakt, s katerim so se vse dežele, med njimi Italija in Japonska — obvezale, da jim vojna ne bo sredstvo nvanje politike. Podpisale so nenapadalni pakt in komaj se je črnilo na podpisnem dokumentu posušilo, že je Japonska udarila v Mandžurijo, Italija v Etiopijo in zdaj spet Japonska na prostrana kitajska ozemlja.

Japonske oblasti so začutile doma opozicijo proti vojni in love "komuniste". Vsakdo, ki ne vpiljo "živijo vojna", je aretiran. Nad 500 profesorjev je že zaprtih, ker niso hoteli odobravati japonskega vpada na Kitajsko. Vsi "nepatriotični" delavski voditelji so "na varnem" (v ječi).

General Franco je reorganiziral svojo vlado in ji dal grb Ferdinanda in Izabele. Bila sta patrona katoliške cerkve, pomagala Kristofu Kolumbu odkriti nov svet in osvajala vse

krížem. Bila sta glavna stvaritelja imperialistične Španije. S prevzemom njunega grba navdušuje general Franco svoje fašiste in cerkvenjake, da se bo Španija pod njim spet vrnila in starodavne svoje slavne čase.

Mussolini in Hitler nadaljujeta s svojo "neuradno" intervencijo v Španiji v čezdalje večji meri. General Franco je baš radi njune pomoči prepričan, da bo zmagal v Španiji njegov. Brez pomoči fašističnih dežel bi bila vojna na Španskem že davno končana z zmagalo lojalistov. Tudi vztrajanje Anglije in Francije pri njuni nevtralnosti v Španiji je v prilog generalu Francu. Mussolini mu je "posodil" podmornice, ki potaplajo ne samo ruske in druge trgovske parnike, ali pa jih konfiscirajo, ampak tudi angleške.

Vojni aeroplani v službi generala Francisco Franca so oplašili angleško in francosko vlado z novimi bombami. Njihova eksplozivna sila je veliko večja kakor je bila sila dozdaj rabljenih bomb. S temi je letalec porušil hišo, z novimi pa

porušil cel mestni blok. Španska vlada je dognala, da so te nove bombe nemška iznajdba. Fašistom v Španijo jih je poslal Hitler in vrh tega tudi novo število aeroplanov s svojimi letalci vred, da jih preizkušajo na španskih bojiščih za nove izpopolnitve. Mussolini je poslal v Španijo ta in prejšnji mesec spet več tisoč "prostovoljcev". Francisco Franco je po "reorganiziranju" svoje vlade izjavil, da bo komunizma "osvojojena" Španija vedela ceniti svoje prijateljice (Nemčijo in Italijo). Francova vlada je hvaležna tudi Vatikanu in se pogaja za sklenitev konkordata. Izdala je dekret, s katerim je dala šolstvo v fašističnem delu Španije popolnoma pod vodstvo cerkve, kakor je bilo pod monarhijo: "Organizirala" je delavce v enake "korporacije" kakor so Mussolinijeve "delavske" korporacije v Italiji.

Vojna v Španiji se mora torej nadaljevati in dolžnost mednarodnega delavstva je, da nudi lojalistom čimveč pomoči.

Za in proti vzajemni zaščiti držav

Sovjetska Rusija je za vzajemno obrambo vse. dežel v korist dežele ki je v opasnosti pred napadalci. V angleščini označujemo to vzajemnost z imenom "Collective Security". Po vzgledu kominterne propagirajo tako vzajemnost tudi komunistične stranke. Ameriški komunisti zagovarjajo vzajemno zaščito ob vsaki priliki.

Ameriška socialistična stranka je proti vzajemni zaščiti. Ravno tako so proti "Collective Security" trockisti. Francoski socialisti, socialistična stranka na českem in več drugih pa so za vzajemno pomoč vseh dežel vsaki državi, ki bi jo napadli fašisti ali kdorkoli. Norman Thomas pravi, da vzajemna zaščita ali "collective security" pomeni vojno. Profesor Douglas naobratno trdi, da miru na svetu ne bo, dokler se ne združi za varovanje miru toliko dežel, da si ne bo upala povzročiti vojne nobena dežela.

Dejstvo je, da je za dežele,

kot sta Francija, Čehoslovaška in druge, vzajemna zaščita velike vrednosti. A v slučaju Etiopije in Kitajske pa se je izkazalo, da gleda vsaka država le zase in zato so se na zadnjem zasedanju lige narodov posebno male dežele uprele proti klavzuli v ustavi lige narodov, ki določa sankcije proti napadalni državi. Male države so s sankcijami proti Italiji trpele, ne da bi z njimi Etiopiji kaj pomagale. Zahtevala jih je Anglija nato pa se umaknila in z njo vred Francija. Sovjetska Unija, ki je istotako argumentirala za sankcije proti Italiji, ji je prodajala olje (gasolin) kakor poprej, ker so bile pogodbe za dobavo tega goriva sklenjene pred sankcijami.

V kapitalistični družbi je vzajemna zaščita nemogoča, ker je sedanji sistem zgrajen na temelju osvajanj in tekme za profit. Ampak borba proti vojni je potrebna in jo moramo vršiti kot je v danih okoliščinah najboljše mogoče.

ČLANKI, DOPISI, POROČILA IN DRUGO V "PROLETARCU"

Eden izmed naših znanih starokrajških sotrudnikov, čigar ime iz razumljivih vzrokov ne moremo navesti, nam piše med drugim: "Le tu in tam prejmem 'Proletarca' — namreč samo kadar ga budni cenzor ne zasači in gre mimo njega v torbo pismonoše. Ameriškega družinskega koledarja tudi letos nismo prejeli, dasi ste nam sporočili, da ste ga poslali. — Kadarkoli uzrem 'Proletarca', se ga razveselim. Neglede, kako sem zaposlen, pustim vse drugo in ga vsaj mimobeže pregledam. Zvečer pa prečitam. V resnici, slovenski delavci v Ameriki ste si zgradili glasilo, ki je tudi nam v ponos. Pokažem 'Proletarca' — lani sem dobil vsega skupaj kakih pet ali šest števil — našim sodrugom, ki ga z zanimanjem pregledujejo in čitajo. Vaši komentarji, vaše novice iz Jugoslavije, vaši članki na prvi strani so ne le užitek, ampak tudi bogati na podatkih. Sploh je 'Proletarec' za vsakega delavca tako poln duševne hrane, da ste tam čez na ta svoj list gotovo ponosni. Angleščine mi ne znamo, razen eden med nami. On bulji najbolj v angleško stran vašega lista. Pravi, da je izborna, a ko ga vprašamo, kaj in o čem piše, vidimo, da je angleščina tega našega prijatelja dokaj šepava. Sodrugom v Ameriki čestitam, ker so s 'Proletarcem' dokazali, da so kos svoji veliki nalogi in tudi nam v vzpodbudo..."

SOCIALISTIČNO GIBANJE.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$5.00; za pol leta \$2.00.

Vsi rekopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager.....Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$5.00; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

8301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Neuspešen boj proti monopolom

Od časa sprejetja zveznega protitrustnega zakona pa do danes so bili trusti na škodi le v toliko, v kolikor se je morala Standard Oil razdružiti v več korporacij, in pa v kolikor so morali bogataši trošiti več za "politiko", da si obdrže zakonodaje na svoji strani.

Trusti torej še zmerom kontrolirajo pretežni del ameriške industrije vzlic Shermanovi protitrustni postavi in vzlic novim zakonom za reguliranje korporacij, ki so bili sprejeti pod Rooseveltovo administracijo.

Kapitalistični razred kontrolira tudi do malega vsa propagandna sredstva, kot časopisje, radio in filme, in to tisti del kapitalističnega razreda, katerim pravi Roosevelt "ekonomski rojalisti".

Velike korporacije, ki posedujejo ameriško industrijo, prirodne zaklade in prometna sredstva, ostanejo v sedlu vzlic željam "liberalcev" v kongresu, ki domnevajo, da se jih s postavitvami lahko primora raziti se v več malih konkurenčnih družb. V kapitalističnem sistemu je naraven zakon kupičenje bogastva in moči v rokah male skupine, ki določuje gospodarske razmere tudi vsem drugim slojem. Postave za "poboljšanje" kapitalizma lahko morda tu in tam pomagajo, in morda lahko delavcem, farmerjem in malim trgovcem pripomorejo do več drobtin, toda sistem monopolov in izkoriščanja ostane, dokler ostane kapitalizem gospodarski sistem družbe.

Ploha hvale po napadih

V zadnji predsedniški volilni kampanji je Chicago Tribune vsak dan poudarjala, da agitira za Roosevelta "komunist" David Dubinsky; in ob vsaki priliki je pripovedovala, da Dubinsky zbira tudi denar za komuniste v Španiji. Ni je bilo takrat izdaje, ki bi ga ne napadala in napadali so Dubinskyja drugi republikanski listi.

Ko pa je nedavno Dubinsky kritiziral John L. Lewisa, čes da je on glavna ovira združenju CIO z AFL, ker se na pogajanjih med zastopniki obeh skupin ni hotel pobotati z AFL in vztrajno zavračal njene pogoje in predloge za združenje, so isti dnevniki, ki so Dubinskyja prej napadali, prinašali o njemu pohvalne urediške članke. "Chicago Tribune" na primer je pisala, da je Dubinsky človek velikih zmoglosti, zelo preudaren in zmeren delavski voditelj, kateremu je solidarnost unij več kot pa osebne ambicije. To se pravi, sloge med unijami ni zato, ker jo preprečujejo Lewisove osebne ambicije, Dubinsky pa je imel pogum, da je to javno povedal, čeprav je on eden glavnih voditeljev v CIO.

David Dubinsky je res pošten in zmožen predstavnik unije ILGW, ki je tretja največja v CIO. Ampak čemu niso listi kot je "Chicago Tribune" to priznali leta 1936, namesto da so ga napadali? Zda ga hvalijo — a ne zato ker je res zmožen in pošten voditelj, ampak ker jim je dal s svojo kritiko priliko udariti po načelniku CIO J. L. Lewisu, dasi to ni bil namen Dubinskyjeve graje.

Neločljivo svojstvo kapitalizma

Konkurenca je od privatno kapitalističnega sistema popolnoma neofeljiva; ta konkurenca je pa izkoriščevalen bič in zaradi tega je harmonija med delom in kapitalom prazna utopija v kapitalistični družbi. V socialistični je pa ni treba iskati, ker odpade tam sploh pojem kapitala.

Harmonija med delom in kapitalom je nemogoča, ker je privatno kapitalistična družba popolnoma nesposobna, da bi odpravila brezposelnost. Kapitalistični sistem ne more odstraniti anarhije iz produkcije. Kapitalizem ne more preprečiti kriz. Kapitalizem ne more spraviti plač in cen v soglasje.

Kapitalistični sistem obstoji od nasprotja med delom in kapitalom. V kapitalistični družbi je opevana harmonija nemogoča, in treba se je ohrabrati za edino mogočo konsekvenco: Da se odpravi kapitalistični sistem in nadomesti s socialističnim.

Holding kompanije

Takozvana "holding" kompanija je družba nad družbami. Oliver Iron Mining kompanija v Minnesoti na primer je legalno samostojna družba, toda njene delnice lastuje "holding" kompanija, katero poznamo pod označbo "Jeklarski trust". Velika Western Electric kompanija v Chicagu je istotako po zakonu samostojna korporacija, toda v resnici je last American Telephone and Telegraph korporacije. Jeklarski trust poseduje kakih dve sto "samostojnih" kompanij s tem, da lastuje njihove delnice. Enako mnoge druge trustjanske korporacije. Zvezna administracija že dolgo propagira odpravo "holding" kompanij. Uspela ne bo, kakor niso uspeli zakoni za razpust trustov. Ako hoče sedanje gospodarsko stanje resnično zdraviti, mora pričeti pri deblu, ne pa sekati vršičke na vejah.

Znižavanje mezde spet v modi

Pravijo, da so se razne življenske potrebščine v "Rooseveltovi depresiji" zelo povenile. Mnoge družbe so to vzele "na znanje" in znižale mezdo. Roosevelt se hudeje in pravi, da mora biti znižavanje z dnevnega reda. Kajti čim manj bodo delavci prejeli, nižja bo njihna kupna moč in kriza pa toliko večja.

Jako dober argument, ampak družbe ga ne bodo upoštevale, razen ako se delavci toliko organizirajo, da bodo v takih zadevah tudi oni odločevali, ne pa samo ravnatelji družb.

PRIZOR IZ BOMBARDIRANE GA MESTA NA KITAJSKEM

Na sliki je Kitajka, ki jo je drobec irapnela ranil v nogo. Obvezuje jo kitajski "boy scout". Takih ranjencev in ubitih je po ulicah in podrtih hišah, ki jih rušijo japonski letalci, v napadenih kitajskih mestih vsepolno. Prebivalstvo napadenih mest silno trpi, ne samo radi bede, ampak tudi vsled bombardiranja z letal.

FRANK ZAITZ:

PETINTRIDESET LET KLUBA ŠT. 1 JSZ

V času, ko je bilo delavsko gibanje tu in drugod po svetu še zelo šibko, ko so bili socialisti še skrajno obsovani med nevedno maso, je bilo med Slovencev v Zed. državah — večinom v Chicagu — kakega pol ducaata inteligentnih delavcev, ki so sanjali o ustanovitvi "slovenske socialne organizacije". To je bilo v dobi, ko se ni še vsaka druga stranka nazivala za delavsko, radikalno in za socialistično, kakor se danes. Razmere med našimi rojaki niso bile tedaj za socialistično agitacijo in vzgojo prav nič ugodne.

Iskanje stikov

L. 1899 in 1900 se je v Chicagu shajala mala družba naprednih delavcev obrtnikov, ki so se v avstrijskih in drugih evropskih mestih, kjer so si iskali delo v svojih stroki, poučili o programu in ciljih socialne demokracije. Mnogi so bili tudi člani v strokovnih in političnih društvih. Domenili so se, da bodo skušali zanesti socialistično misel zdaj med slovenske delavce v Ameriki in da bodo v ta namen ustanovili "socialno organizacijo", kakršni pravimo danes socialistični klub.

Fred Peče je l. 1900 pisal "Rdečemu Praporu" v Trstu, naj mu pošljejo naslove ameriških naročnikov, kolikor jih imajo, da bi sodrugi v Chicagu stopili z njimi v korespondenčno zvezo in se domenili za ustanovitev socialističnih društev ali klubov. Uprava "R. P." mu je poslala tri naslove: Simona Kavčiča, Ivana Šolarja in J. Javha. Slednji ni bil več naročnik, in njega naslov ni bil pravičen. Jahu poslano pismo je namreč pošta Pečetu vrnila. Simon Kavčič je živel takrat v La Sallu, pozneje v Seatontvillu, in nato v Virdnu, Ill., kjer se še sedaj. Ivan Šolar pa v Seattlu, kjer je umrl l. 1910. Oba navdušena socialisti, sta bodrila sodruga v Chicagu k vztrajnosti. Naravno, da so jim bila njuna pisma v veliko vzpodbudo, kajti oba sta bila inteligentna, delavna in tudi skušana v delavskih organizacijah.

Prva delavska organizacija

Po mnogih posvetovanjih so se napredni čikaški slovenski delavci končno le odločili, da ustanove slovenski socialistični klub v Chicagu, kar so storili na sestanku 2. februarja leta 1901. Vršil se je v stanovanju pokojnega Franka Mladiča na 1157 W. 17th. Sklicatelj ustanovne seje je bil Frank Petrič. Dvanajst oseb je bilo navzočih, med njimi Frank Zonta (krojač), John Grilec (likalec), Fred Peče (klepar), brata Frank in Mohor Mladič (peka) in Frank Petrič (pek). Od teh sta živa samo še Peče in Petrič. Prvi je v Chicagu in drugi pa se je pred par leti preselil v Los Angeles. Sestanku je predsedoval Frank Mladič. V odbor za sestavo pravil in proglaša na slovensko delavstvo so bili izvoljeni Frank Pe-

trič, Fred Peče in Frank Mladič.

Pred ustanovitvijo tega kluba in po ustanovitvi je Frank Petrič marljivo korespondiral z vsemi, o katerih je vedel ali pa domneval, da so socialdemokrati, ali vsaj naklonjeni socialistični ideji. To je bil edini način, da so se seznanjali med seboj, ker je bilo težko v tistih par tedaj obstoječih listov uriniti kak dopis, v katerem bi se moglo vsaj neposredno opozorjati napredne detavce, da se sruje socialistična organizacija. Edini list, ki bi prišel za to v poštev, je bil tedaj "Glas Naroda", ki pa vzlic temu, da se je smatral za liberalno glasilo, ni socialistov nikoli pritežiral.

Močna struja v klubu je bila za ustanovitev svojega lista. Posebno Fred Peče se je ogreval zanj. Nasprotoval je Frank Petrič s svojim pristaši, zatrjajoč, da mu pri najboljši volji ni jasno, kako naj spričo pomanjkanja gmotnih sredstev, šibke organizacije in napolned brez zmogljive uredniške moči list obstoja ter uspeva. Zaradi teh nesoglasij so nastali v klubu ostri spori, ki so se razvili v medsebojen boj. Večina, ki je bila za ustanovitev lista, je šla s svojim načrtom naprej in ustanovljen je bil list z imenom "Zora".

Prvi slovenski delavski list?

Dne 6. julija 1901 se je v Chicagu vršil shod za ustanovitev lista, na katerem sta bila tudi Simon Kavčič in Aleksander Toman. Slednji, po poklicu slikar, je bil edini med njimi, ki so ga smatrali sposobnim za urednika. Ustanovili so delniško družbo z angleškim imenom "Associated Slovenic Workmen of Chicago—Zora" (Združeni slovenski delavci v Chicagu—Zora). Imeli so svoj pečat in ime družbe je na delnicah v obeh jezikih. Delnice so prodajali po \$2. Sklenili so jih prodati za \$2,000, kar naj bi bil kapital nove družbe, ali te vsote niso nikoli niti z daleč dosegli. Predsednik te tiskovne družbe je bil Fred Peče in tajnik Frank Mladič.

Podvzetje je bilo naglo začeto in slabo preudarjeno. Na omenjenem shodu je A. Toman navduševal navzoče, naj nikar ne odlašajo z ustanovitvijo lista, čes, bodimo mi prvi, kajti v Calumetu snujejo nov časopis, v Pueblu in še v več drugih krajih se pripravljajo, da ga ustanove. Tisti, ki bodo prvi, dobe naročnike in jih tako odvezamejo poznejšim listom. Ona leta je res valovela nekaka epidemija ustanavljanja listov, ki pa so danes večinoma pozabljeni. Simon Kavčič je na omenjenem shodu dejal, da se mu zdi ta hitrica opasna, ampak on od zunaj ni mogel dosti uplirati na merodajne kroge v Chicagu. Obljubil pa je pomagati novemu listu z agitacijo in gmotno. Ustanovitelji so sklenili izdajati tednik na 4. strani. Ime so mu dali "Zora". Uredniško delo je sprejel ome-

njeni Toman. Naročnina je bila \$1 na leto. Prva številka "Zore" je izšla 3. avg. 1901. Vsega skupaj so izdali deset števil. Prenehala je vsled gmotnih težkoč, nesoglasja med izdajatelji in tudi vsled hib urednika, oktobra 1901, torej po treh mesecih življenja.

Frank Petrič ima shranjeno prvo številko. Pregledal sem vso. V nji ni ničesar socialističnega, ne agitacijskega v prid kluba. Iz nje veje nekak narodno slovenski duh, kakor si ga je zamišljal urednik Toman. Pripoveduje, kako bo "Zora" pomagala, da bodo Slovenci zaslužili najmanj milijon dolarjev več na leto in konfuzno razlaga, kaj je naprednost in kaj to in ono. V nekaterih člankih razvija prav utopične ideje. V tej izdaji ima John Košiček oglas, v katerem pravi, da je njegov salon edini slovenski v Chicagu. Pozneje seveda jih je bilo nič koliko.

"Zora", ki bi imela biti prvo slovensko delavsko in socialistično glasilo med ameriški Slovenci, torej ni izpolnila nade, ki so jo polagali vanjo ustanovitelji.

Urednik Aleksander Toman

O Aleksandru Tomanu pravijo, da je bil časnikar stare šole, v kolikor je sploh bil časnikar. Bil je revolucionaren v besedah, ampak o marksizmu in praktičnem delavskem gibanju je imel prav malo pojma. Rad se je hvalil, da je bil pred leti tovariš poznejšega srbskega kralja Petra, s katerim sta četašila po Balkanu. Črnogorskega knjaza je celo naslikal in dotični portret so potem oglašali na neki razstavi v Coloradu kot posebno atrakcijo.

Toman je bil pustolovski nravi, se gibal veliko v družbi in ni bil za praktično delo. Nekaj časa je bil vposlen pri pubelek "Miru". V Chicagu je izdajal "Jugoslovanskega gospodarja".

Aleksander Toman se je vrnil na Slovensko že pred mnogimi leti in dobil zavetišče v Ljubljanski hiralnici, kjer je umrl l. 1932 v starosti 82 let. Bil je pionir med slovenskimi časnikarji v Ameriki, ne pa pionir med slovenskimi socialisti, četudi je urejeval takozvani prvi slovenski delavski (socialistični) list.

(Dalje prihodnjič.)

Članom kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Vsi člani in članice kluba št. 1 JSZ so vabljeni na občni zbor Slovenskega delavskega centra, ki se vrši v soboto 12. februarja. Vsakdo, ki pride, bo zastopal eno delnico, to je, imel bo pravico razpravljati in glasovati v imenu klubovih delnic. Torej pridite vsi, kajti SDC je naša skupna ustanova.

Chas. Pogorelec, tajnik.

Ste si že naročili Ameriški družinski koledar?

OBČNI ZBOR SLOV. DELAVSKEGA CENTRA BO V SOBOTO 12. FEB.

Občni zbor delničarjev Slovenskega delavskega centra bo v soboto 12. februarja na 2301 So. Lawndale Ave., Chicago. Pismena vabila na sejo so dobili vsi delničarji. Zaeno jim je bilo poslano tudi finančno poročilo za prejšnje leto. Iz njega je razvidno, da je imel SDC v letu 1937 \$2,566.60 dohodkov in \$2,604.78 stroškov. Prenos iz leta 1936 je znašal \$71.75, dne 31. dec. minulo leto pa je bilo v blagajni \$33.57.

Za najemnino uradov in dvorane za seje in zabave smo prejeli \$912.00, v doplačila za delnice \$190.00, od Jugoslovanskega stavbinskega in posojilnega društva obresti \$130, in od zabav, posameznikov ter družabnega kluba Slovenski center pa \$1,321.77. Bilo je treba marsikomu veliko truda in prispevati gmotno, da smo dobili vzlic temu te dohodke.

Za čiščenje, popravila in pleškanje dvorane ter sobe družabnega kluba smo potrošili lani \$562.98. Jugoslovanskemu stavbinskemu in posojilnemu društvu smo plačali obresti in na glavnico \$833.68, za razne davke \$333.14, za elektriko in plin \$167.08, za premog \$144, za razne potrebščine in za peč v družabnem klubu \$121.78, za hišnikovo delo, pranje itd. \$293.05, za dovoz zemlje na stavbišče, za delo na vrtu, za drevesa, grmičevje itd. \$113.80, za poštino, telefon in silne izdatke \$14.65, za pisarniške potrebščine \$7.50, za bančno poslužbo \$9.62 in za razne male stvari \$3.50.

Vloga SDC v Jugoslovanskem stavbinskem in posojilnem društvu znaša \$7,494.50, dolgujemo mu pa \$6,800. Torej imamo v stavbinskem društvu dovolj denarja za kritje vsega posojila. Radi krize nam vsota ni bilo odpisana, zato plačujemo obresti in na glavno redno, dasi je bilo to breme lani težavno, kajti delo in bri-

go za dohodke je vršila le mala skupina naših članov. Poleg delnic v JSPD imamo še vloge v dvema bankama, ki sta v likvidaciji. Od ene smo prejeli doslej 35 in od druge 45 odstotkov. Pričakovati je od vsake le še kakih 5 odstotkov.

Vse delo pri SDC so odborniki do lani vršili brezplačno. Tajnik je dobil od leta 1924, torej za izdatke v 12 letih, dve delnici, lani pa mu je občni zbor določil \$25 plače in direktorjem pa vsakemu en dolar na leto. Zakon določa, da morajo za svojo odgovornost dobiti plačo in legalna vsota je od dolarja naprej.

Kdo lastuje delnice?

Slovenski delavski center je posest klubov JSZ, dalje slovenske sekcije JSZ, konferenčnih organizacij JSZ in društev Prosvetne matice, podpornih društev in posameznih delničarjev.

Organizacije imajo v njemu 242 delnic, posamezniki pa 92. Torej je kontrola nad to ustanovo zajamčena organizacijam, posamezniki pa so pomagali s svojimi deleži, da smo mogli zbrati za svoj centum zadostno vsoto. Klub št. 1 JSZ sam ima več delnic kot vse druge organizacije in posamezniki skupaj.

Poslojpe in vrt okrog njega skušamo držati v čim lepšem stanju. To ugaja sosedini in vsem, ki prihajajo v center.

Člani sedanjega direktorija so Frank Alesh, Rok Božičnik, Anton Garden, Filip Godina, Matth. Kure, Donald J. Lotrich, Al Rak, Chas. Pogorelec in Frank Zaitz. Alesh je predsednik, Godina blagajnik in Fr. Zaitz tajnik korporacije. Pregledovalci knjig so Rok Božičnik, M. Kure in D. J. Lotrich. Vsi ti bodo o svojem delu poročali na občnem zboru prihodnjo soboto 12. februarja.

Tajnik.

Naš mladinski odsek kluba št. 1 JSZ

Cicero, Ill. — Ko sem se udeležila prošle seje našega mladinskega oddelka kluba št. 1, čigar naziv je Red Falcons, sem dobila še več navdušenja delovati zanj in v njegovi upravi. V nji so člani Chas. Pogorelec, Anna Dresnar in podpisana. Na njihovi letni seji 22. januarja sem prvič videla, kako spretno vodi naša mladina — ki jo zovemo otroci — svojo sejo. Morda je to le izjemna skupina otrok, ki se zanimajo že v zgodnji mladosti za še kako drugo stvar kot le za otročarije. Ampak vsakemu odraščajemu, ki pride na njihove sestanke, se je vaje, ki jih imajo vsako soboto dopoldne v Slovenskem delavskem centru, je prijetno, ko jih poslušajo. Omejnjeni seji je predsedovala Elaine Turpin. Direktorica Ann Beniger je sedela poleg odbornikov in odbornic ter jim prepuščala, da vodijo zborovanje kakor najboljšje morejo in znajo. Oglasila se je le tu in tam z nasveti in popravki. Povem vam, da se znajo ti otroci imenitno obvladati. Vodili so to sejo boljše kot pa sem videla odraščaje že na marsikateri seji. Zelo mi je ugajal tudi njihov volilni "boj", kajti imeli so v dveh slučajih tajne volitve, to je, z listki. Bilo je namreč za dva odborniška mesta več kandidatov.

Po volitvah so razpravljali o svojem delu programa, ki ga bodo imeli na prireditvi 35-letnice kluba št. 1 JSZ v nedeljo 20. februarja v dvorani SNPJ. Dalje so razmotirali, kako pridobiti novih članov in članice. V nedeljo 27. marca bodo imeli v SDC na 2301 S. Lawndale Ave. svojo prireditev, ki bo nekaj izrednega. Namreč, nekaj izrednega zato, ker bodo predvajali spored, kakršni so med nami silno redki. Eventuelni prebitek gre v njihovo blagajno, iz katere si bodo pomagali kriti stroške za njihove aktivnosti v poletju, predvsem za izlete na razne zanimive bližnje kraje.

Ko sem jih na tej seji poslušala razpravljati, sem se spomnila Frank Gorenca v So. Chicagu, ki se udeležuje v SNPJ.

Na seji federacije društev SNPJ je izrekel zahvalo direktorici mladinskega oddelka kluba št. 1 Ann Benigarjevi za sodelovanje na prireditvi društev SNPJ v So. Chicagu, in izjavil, da je bil z nastopom tega oddelka presenečen ne le on ampak vsi v dvorani, ki je bila polna.

Brez šole ni znanja. Treba je učenja, poštvrtovalnosti in truda. Tako je ta odsek resnično koristna šola. Ne rečem vsi, ampak marsikdo teh otrok bo, ko doraste, uporabil to znanje pri nadaljevanju gradnje delavskega gibanja. In to je, kar šteje. Zato sem ponosna, da lahko temu odseku pomagam in bom sodelovala z njim kot doslej kolikor bo v moji moči. — Kristina Turpin.

Unija pisarniških delavcev napreduje

Iz urada unije pisarniških delavcev (United Office and Professional Workers of America) v Chicagu poročajo, da je dosegla v organizatorični kampanji že velike uspehe. Pripada k CIO, Ameriška delavska federacija pa je ustanovila svoje lokale pisarniških delavcev. Tudi ona pravi, da je organizirala že mnogo pisarniških delavcev.

V NEDELJO
20. FEBRUARJA
35-LETNICA
KLUBA ŠT. 1
J. S. Z.
V DVORANI
S. N. P. J.

VALERIJAN PIDMOGYLNYJ:

"MESTO" ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

In zdaj, ko je vse to razumel, ni občutil nikakega sramu ob tem odkritju, temveč le nekakšno plaho radost ob zavesti te svoje bujne moči, ki gori v njem kakor atom močnega želje, ki giblje ves svet. Neko novo, jasno občutje se je vzbudilo v njem; ne hotenje, ne želja — ampak zavest, da je zmogel žetiti. In želel bo!

Stopil je k oknu in ga odprl. V hladnem zraku, ki je vdrl v sobo, je visel šum ceste in slišal je zvenenje ženskih glasov, šelest njihovih korakov in kril, čutil je zgage njihovega telesa in ust. Razprostrl je roke. Le kaj mu je? Pomlad? Od kod ta pijana slutnja skorajšnjega, nenadejanega svidenja? Ves drgetajoč od hladu, ki se je izlival skozi odprto okno, se je vrgel na posteljo in z odprtimi očmi se je ves predal strastnim sanjam, ki jih je doživljal v neštetihih privedih. Kakor so bile nemirne njegove misli, tako naglo so se menjavali tudi prividi. Potoval je nekje po vročih tujih krajih, blodil je po dišeči stepi mimo bujnega drevja, plezal je na goro, odkoder je gledal brezmejne obrise zemlje in od vsepovsod so hrepenele k njemu vitke roke, nad njegov obraz so se nagibala prekrasna obličja, združitev ustnic s prividom je doživljal kakor resničen poljub. Sanjal je. Ko je tako blodil po svetli pokrajini, mu je nenadoma prišla nasproti majhna, blede, sklonjena ženska, ravnala kakor obočena beračica. Zosjka! Ves presenečen je obstal. Vsi drugi prividi so obledeli, le ta pa se je risal vedno bolj razločno, dokler nista bila čisto sama v prazni sobi. Davečo čustvo obžalovanja ga je spopadlo. Zosjka — kolikšna zmotna! Vsi njegovi čuti so bili nemi za to žensko, njegova duša jo je že zdavnaj zapustila. Njen obraz mu je zdaj priklical le žalost, noben radosti, le bolečino zaradi nesmiselnega urejenega življenja, kjer se moraš pokoriti za vse minule prijetnosti. Njen obraz mu je vzbujal upor do vseh teh lepljivih čustev, ki si jih moraš trgati s sebe kakor nadležne obliži.

Skočil je s postelje in zaprl okno. Komaj devet je bila ura — še bo našel Vygorskyja v kleti!

Tukaj v kleti se je vselej pomiril. S smehom na obrazu je prisedel k poetu.

— Kakšno priliko ste zamudili! je dejal poet. Pravkar se je odigral mal, zanimiv škandal. Na cesto so metali pijanca, pa se jim je nekako iztrgal iz rok in posročilo se mu je razbiti dve močni skledi polni rib. Krasen prizor! Strašno mi je žal, da mu niso pustili še nadalje razbijati.

— Bova večerjala? je vprašal Stepan.

— Če me pogostite, zakaj ne? je dejal poet.

Naročila sta kotleto in poet je nalil pivo v čaši.

— Ali veste kakšna zveza obstoji med alkoholom in astralnim svetom? ga je vprašal. Obrnjena zveza. Teozofi učijo, da bo prešlo človeštvo iz svojega intelektualnega nastroja v duhovno območje človeške duše. Živčni sistem se bo prilagodil v resničen psihizem in zaradi tega ne smemo zavzivati ne mesa ne alkohola. Zakaj? Ker leži središče največje duševne delavnosti v mokrotnih votlinah naših možgan, ki ne trpe alkohola. In v teh mokrotnih kletih tiči tudi bistvo teozofije.

Potipal si je svojo ostrizeno lobanjo.

— Pa astralni svet?

— Ta bo dostopen pokoljenju, ki bo na vso moč gojil te mokrotne kleti. Mnenja pa sem, da ne bomo preveč oškodovani z izgubo astralnega sveta, če bomo pili pivo, kajti človek je imel vsepovsod neprilike, kjerkoli se je pojavil.

— Ne verujem v izmišljotine starih devic, je dejal Stepan. Toda danes mi je težko. Pomlad —?

— Vsaka pomlad se konča z mrazom! Ne pozabite tega, je odgovoril Vygorski. Bolje, ne pomlajati se, kot potem oveneti!

— Eh, oprostite! je dejal Stepan, bolje umreti, kot na takšen način razmišljevati!

— Ne čutim niti najmanjše želje umreti! je odgovoril poet. Zeleti si to, kar mora priti, je nespametno.

V tem hipu pa se je njegov obraz razvedril.

— Ničesar vam še nisem povedal o svoji poslednji radostni novici, tovariš. Sreča je dosegljiva že na tem svetu!

— Mar je to mogoče?

— Da. Dvajset let sem premišljeval o sreči in sem prišel do zaključka, da je vobče ni. Z dvaindvajsetim letom svoje starosti pa sem postal drugačnih misli. Ali niste zapazili, ko sem izpolnil osemindvajseto leto? Predvečrajšnjim. Čas je goljuf, toda čisto delo vrši.

— No, saj vam je prinesel srečo! je dejal Stepan.

— O, da bi mi je ne! je vzdihnil poet. Ne bojim se ne starosti ne smrti, toda vse minljivo me razburja.

Podprl si je brado ob dlani in strmel nekaj časa v polno dvorano, ki je podrhtevala od gibanja in glasnega govorjenja. Njegovo koščeno obličje, ki že precej časa ni videlo britve in je bilo obrasčeno s kratkimi črnimi kociinami, je bilo utrujeno. Nato si je pogladil kosmati lice in dejal:

— Sreča? Nisem zadovoljen s srečo. Stvar je namreč takšna, da sem bil srečen, pa tega nisem opazil.

Z ostrim zamahom roke je nalil pivo v čašo.

— Da, sreča nima nič skupnega z zadovoljstvom. Če bi bilo drugače, bi me ljudje ne razumeli. Čutne in razumske zahteve so vse preveč minljive, da bi bile zmogljive pričarati srečo, kajti nek stanovitven dojem radosti je iskati le v abstraktnem svetu. Sreča je duševnega življenja ono, kar telesnemu zdravje. Sreča je zdravje duše. Estetsko občutje svojega jaza. Estetsko občutje se javlja ob pogledu harmonije ali veličine. Harmonija jaza ali zavestna uravnovešenost naše notranjosti je negibnost, je zatvornica nekega posebnega duševnega stanja. Estetika harmonije v najinem slučaju pa je sreča, ne želja, sreča zadovoljstva z življenjem, udanost do življenja, sreča sužnja. Sreča je prav gotovo, toda bedaste so njene zahteve. Razumete?

— Razumem, toda ne tako hitro, oprostite! Vi ste si vse to izmišljali osemindvajset let, jaz pa bi moral vse to v desetih minutah doumeti! Ne prezrite tega!

Poet se je nasmehnil.

Ko sva se privikrat srečala, niste bili tako duhoviti. Toda nadaljeval bom: Estetika veličine je vznešenost nekega duševnega elementa nad ostalimi, diktatura, borba z ostalimi — torej gibanje, hrepenenje. Sreča veličine je učinkovita, harmonija pa le prijetne sanje. Zdjaj šele vam povem najvažnejše: Sreča veličine vzklije lahko ob vzhienosti občutja ali pa razuma. Prvo vam bo razumljivo iz primera te ali one religije. Poslednja pa, takozvana zavestna sreča, ko je duša sprejela princip razuma in se mu podredila, je najvišja sreča, toda začasna ali pa večnotrajna, če se ne bodo uresničile prerokbe teozofov. Tudi jaz jim ne verujem, toda na žalost je naše znanje tako pomanjkljivo, da se bo morda v bodočnosti lahko uresničila sleherna neumnost. Ne morem zatrdno trditi, da ne bom v raju ...

— Na pekel ne mislite?

— Tudi z njim se zadovoljim, če bodo tamkaj točili pivo prav tako prijetni hudiči kakršni ste vi. Torej, na mejo našega življenja postavimo razum na stražo. Razum je dober, vse sprejme, vse oprsti. Zna žonglirati z vzroki. Občutki pa jih uničujejo. Sreča čutne veličine je sreča zanikanja, razumska sreča je sreča pritrjevanja, kajti občutje je razburjenje, razum potrpljenje, občutje vzplamtjenje, razum ostrina; občutja puščajo za seboj pepel, razum pa same rane. Zdjaj sem vam pokazal vse slike sreče. Katero si boste izbrali?

— Čutno, čeprav je omejena.

— Vsakdo si lahko izbere kakršno sam hoče. Kar se pa tiče omejenosti, pa ne pozabite, da je tudi naše življenje omejeno z gotovim številom let, s prostorom in s pogoji, ki so od nas tudi v najboljšem slučaju zelo malo odvisni. Jaz mislim vedno hujske kakor je. Kadar mi govore o neodvisnosti naroda ali žensk, bi jim rad povedal tole: dragi moji, le ena sama neodvisnost obstoji — neodvisnost našega življenja od nas samih! Torej si omejenosti ni treba bati, kajti brezmejno hrepenenje privede vselej do poloma.

— Dvanajst je ura!

(Dalje prihodnjic.)

Ali je vaše društvo že v Prosvetni matici?

POLITIČNA KRIZA V EGIPTU

Takoj, ko se je mladi egipčanski kralj Farouk v svojem glavnem mestu Kairu oženil, je prišel spet boj z nacionalistično večino parlamenta. Ker je ne mara, je parlament razpustil in odredil nove volitve po takem redu, da bi iteli glasove njegovi ljudje. V Egiptu in še marokje pa je običaj, da tista stranka, ki iteje glasove, zmaga "na čeli črti". Nacionalistični poslanci so nato svojemu 18-letnemu kralju eno zagodli in ostali v zbornici na "sedeči stavki". Na sliki je skupina voditeljev, ki so zvesti kraljevi volji in mu ob koranu prisegli zvestobo. V Egiptu se tepta za prvenstvo dva imperializma — angleški in italijanski. Angleški je na vrhu, Mussolini pa si prizadeva, da ga izpodrine, zato pomaga nacionalistom v kampanji proti Angliji tudi z radio postajami, po katerih oddaja za Arabce program v njihovem jeziku in narečjih.

V NEDELJO 20. FEBRUARJA VELIK DAN KLUBA ŠT. 1 J. S. Z.

Chicago, Ill.—Petintridesetletnica slovenskega socialističnega kluba št. 1, katera je zaeno v marsičem in v veliki meri zgodovina delavskega gibanja med ameriški Slovenci. Priredi ga klub št. 1 JSZ, ki resnično deluje v delavskih bojih in na prosvetnem polju nepretrgoma že petintrideset let.

V Proletarcu smo začeli s to številko objavljati zgodovino kluba št. 1, katera je zaeno v marsičem in v veliki meri zgodovina delavskega gibanja med ameriški Slovenci v splošnem. Čitatelje opozarjamo na te članke. Prvotno je bila zgodovina kluba št. 1 in našega delavskega gibanja objavljena ob prili 30-letnici kluba v "Majskem Glasu". Vredna je, da jo čitamo znova in znova v pouk in nam vsem v vzpodbudo.

Klub št. 1 je bil po svojem vplivu in veljavi že na raznih stopnjah, kakor živo srebro v toplomeru. Bil je mnogokrat "pod ničlo", in nato se dvigal in dvigal. V sled mnogoterih vzrokov je zdaj v par ozihih spet na nizki stopnji, toda klub kot celota je uveren, da je njegova zgodovinska funkcija še nedokončana in bo moral in BO šel prej ali slej navzlic vsem zaprekam zopet NAVZGOR od stopnje do stopnje.

Naš klub, kot smo že omenili, praznuje 35-letnico v nedeljo 20. februarja. Člani in članice ter somišljeniki zagotavljajo, da bo dvorana SNPJ polna. Spored se prične ob 3. pop. Otvoril ga bo tajnik kluba Chas. Pogorelec z uvodnim govorom. Nato bomo videli živo sliko. Pevski zbor "Sava" zapeje par pesmi in sodeloval bo tudi v slovenski igri. Angleški govornik bo Joseph Drasler. Čuli bodo dve slovenski deklamaciji (eno bo predvajala Angela Zaitz in drugo Joško Oven). Naš mladinski odsek Red Falcons nam bo vprizoril sejo, z naslovom "Come to a Falcon Meeting — A Demonstration." In tudi pel bo.

Slovensko enodejanko "Jernejček" je napisal k temu slavlju Ivan Molek, v kateri imajo vloge Filip Godina, Frank Udovich, Frank Sodnik in Marya Omahen. Angleški odsek kluba št. 1 vprizori enodejanko v angleškem jeziku. Režira jo Alice Artach. Režijo slovenske enodejanke ima Louis Beniger, muzikalne točke "Save" bodo predvajane pod vodstvom Jakoba Muhe, režijo sporeda, ki ga bo predvajal "Red Falcons", ima Ann Beniger, celotni spored pa aranžira in vodi klubov dramski odsek, v katerem so Louis Beniger, Joseph Drasler in Frank Zaitz. Joško Oven bo sporočil o pripravah za prihodnjo klubovo prireditev v prid zavednemu delavstvu v Španiji, Etbin Kri-

stan — prvak socialistov med Slovenci — urednik "Cankarjevga Glasnika", pa bo na tem slavlju glavni govornik.

Tak je naš spored v glavnih obrihih.

Vstopnice so v predprodaji po 35c. Priporočamo vsem v naši in v sosednih naselbinah, da si jih naj nabavijo čimprej. Rezervirate si jih lahko, ako pošljete sporočilo v urad "Proletarca".

Po končanem sporedu bomo imeli plesno zabavo v obeh dvoranah. V gornji bo igral John Kochevarjev in v spodnji pa Gradiškov orkester.

Obdor.

Nedržavljeni zame-tavani

WPA v Illinoisu je odslavila že kakih 3 tisoč nedržavljanov, ki so zdaj prepuščeni samemu sebi. Mnogi izmed njih bi se bili za državljskane papirje lahko že zdavnaj pobrigali, a med nedržavljeni so tudi taki, ki vsled enega ali drugega vzroka tega niso mogli storiti.

Governer države Ohio je sličen zakon vetiral, češ, da tisti, ki se jih siloma tišči v državljanstvo, ne bodo dobri državljanji.

"Socialist Call" dobite po znižani naročnini

Naročnina na "Socialist Call" je do 1. aprila \$1 na leto in 75c za šest mesecev. Regularna naročnina je \$1.50 na leto. Znižana je bila v svrhu boljše kampanje za razširjenje strankinega glasila. Naslov je Socialist Call, 549 W. Randolph Street, Chicago, Ill.

Število nezaposlenih na Holandskem

Na Holandskem je bilo meseca decembra prošle leto nad 450,000 ljudi nezaposlenih.

MUSSOLINI JE BIL ZMEROM IN OSTANE LE "EKSTREMIST"

"Ameriška Demovina" je nedavno v enem svojih zmeštrajih poudarila, da sta bila Hitler in Mussolini socialisti. Resnica je, da je bil Mussolini res član socialističnega pokreta v Italiji, toda nikoli resničen socialist. Kolikor je bil on pod pretvezo socializma preganjan, ni bilo zaradi socialističnega prepričanja, ker ga imel ni, ampak vsled njegovega ekstremnega žuovanja in pozivov na nasilna dejanja. Po svoji naturi je bil Mussolini zmerom provokator in verjel je v silo takrat, ko se je smatral za socialističnega revolucionarja, kakor danes, ko načeljuje svoji fašistični državi.

L. 1911 je bil Mussolini upodelen v uredništvu social-demokratskega lista "Avanti" v Milanu. Takrat se je pripravljala Italija na vpad v Tripolis, da si ga osvoji za svojo kolonijo. Mussolini je pisal proti tej vojni ne kot social-demokrat, ampak kot človek, ki veruje v silo črna gesla in taktiko, kot so jih v prvih letih propagirali komunisti. Na shodu v Romagniji omenjenega leta (1911) je Mussolini dejal med drugim:

... Zakaj tratimo čas z razpravljanjem o resolucijah? Prepričati moramo vojno z dejanjne z besedami. Ali nimamo dinamita? Vrzimo ga na železniške tise, po katerih se bodo odpravili naši vojaki na bojišče! Ali ne moremo porušiti mostov, uničiti cest, porušiti železnice?

Zene! Mater! Tu je vaša dolžnost! Lezite na železniške proge, da vam ne odpeljejo vaših sinov v imperialistično klanje!

Ali nimamo dovolj suženjstva in nezadovoljnosti v svoji lastni deželi? Ali nimamo v naši deželi ljudi, ki ne znajo čitati in pisati? Ali mi nimamo ljudi, ki po ulicah umirajo gladu? Kako moremo civilizirati mi druge narode? Ali veste, da se kapitalistična vlada ne briga za vaše blagostanje? Tisoče delovnega naroda bo žrtvovanih zaradi ambicije izkoriščevalnega razreda. Glejte, to je njih patriotizem!

Kje naša hrabrost? — Naša zastava?!!

Tak je bil torej Mussolini takrat. Poln — dinamita. Zdjaj potaplja ladje v Sredozemskem morju in ob obrežjih Španije, ako sumi, da vozijo tovar španskim lojalistom. Ruši mesta v Španiji in pobija s svojimi "prostovoljci" Špance v lojalističnem delu Španije, ne glede ali so ti Španci vojaki, ki se znajo braniti, ali pa le ženske, otroci in starci, ki ne prizadevajo nikomur nič žalega.

Takrat je napadel italijanska vlado zaradi njene osvojevalne vojne v Tripolisu, kakor bi jo kak italijanski anarhist ali vročekrvneži iz vrst IWW na ameriškem zapadu. Zanimivo je, da je par glavnih Mussolinijevih sedanjih sodelavcev iz vrst nekdanjega ekstre-

mističnega (IWW) sindikalističnega gibanja v Zed. državah. Ko je prišel on na vlado, se je zavzel, da mora osvojiti Etiopijo. Če bi mu to katera država branila z orožjem, je bil pripravljen zaneti novo evropsko vojno. Etiopija je zdaj njegova in civilizacija v nji širi s svinčenkami in križem. Čemu "A. D." rajše ne pove svojim čitateljem, da Mussolinija hvali vsa katoliška hierarhija v Italiji, od papeža navzdol? Če je "A. D." ponosna nanj, kot bi dober katoliški list moral biti, naj ga hvali in naj zamolči, da je bil kdaj član socialistične stranke v Italiji.

"Nada" priredi maškarnadno veselico

Chicago, Ill. — Še dobra dva tedna, pa bo letošnji predpust pri kraju. Sicer se veselice vrše druga za drugo tudi v takozvanem postnem času, a maškarnade takrat niso v modi. Mi smo jih navajeni v predpustu. In izmed naprednih slovenskih društev v Chicagu jih prireja samo še žensko društvo "Nada" št. 102 SNPJ. Prihodnja se bo vršila na pustno soboto 26. feb. v dvorani SNPJ. Vstopnice v predprodaji so po 30c in 35c pri blagajni. Da bo postrežba izborna in zabave obilo, se lahko zanesete, kajti to je na prireditvah "Nade" običaj. Zato so naše veselice in posebno še maškarnadne zabave že od nekdanje popularne. Zatorej pustite 26. feb. vse skrbi doma in pridite na zabavo "Nade" maskirani ali pa v "civilu". V vsakem slučaju ste nam dobrodošli. Da ne pozabim: "Nada" je še vselej imela za maske mnogo in lepe nagrade. Tudi zdaj jih bo v izobilju. — A. Z.

Za nadaljno pomoč lojalistični Španiji

(Nadaljevanje s 1. strani.) North American Committee je bil kritiziran že v raznih delavskih listih, ker potroši od nabrane denarja za Španijo okrog 40 odstotkov za svoje stroške, lokalni uradi tega komiteja pa do 20 odstotkov, torej skupaj 60 odstotkov, ako so kritike temeljile na resnici. Dejstvo je, da mnogo potrošijo. Socialistična stranka, ki je prvotno sodelovala z North American komitejem, je radi njegovih visokih upravnihih in kampanjskih izdatkov sodelovanje umaknila in indorsirala Trade Union Relief for Spain. North American Committee pošilja svoje vsote odboru v Španijo, kateremu načeljuje komunistični voditelj Fernandez. On je tudi član španske vlade.

Ker lojalistični Španiji to zimo zelo primanjkuje živil, je potrebno, da ji delavsko gibanje in drugi ljubitelji svobode pomagajo kolikor najbolj mogoče. Klub št. 1 v Chicagu bo v ta namen aranžiral veliko prireditev in JSZ se sprejema prispevke v pomoč lojalistom. Pošilja jih Dubinskyjevemu odboru, s katerim sodeluje od začetka.

Proletarec je list, ki je vreden da ga čitate.

Društvom in Klubom

Za čimboljši gmotni in moralni uspeh svojih priredb jih oglašajte v

"PROLETARCU"

SLOVES Ameriškemu Družinskemu Koledarju

daje njegova raznolika vsebina.

Letnik 1938 je na literarnih prispevkih in ilustracijah izredno bogat. Vezan je v platno. Stane 75 centov. Naročila naslovite:

Proletarec, 2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

• KRITIKUJOČA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE •

IZ KANSASA

Naši lokalni patriotični časopisi jamrajo vse križem, kaj bo z našo deželo "solnčnih rož". Vzrok je, ker je federalni statistični urad nedavno objavil poročilo, koliko so posamezne države imele prebivalcev 1. julija 1937. Iz poročila je razvidno, da Kansas raste "kot kos kruha v roki", kot smo se včasih podomače izražali. V istem poročilu vidimo, da je Kansas edina država, ki je nazadovala v številu prebivalstva, in sicer za nekako 22 tisoč v enem letu. Mnenje naših patriotov je, da je bilo tisto štetje "nepravilno". Kajpak da.

Ko je obširna mama s'opila na tehniko, je tudi rekla, da je "ta vaga nepravilna", ker je pokazala precej večjo težo kot si je želela.

Najbrž imajo tudi sledeče stvari kaj opraviti pri begu ljudi iz "dežele solnčnih rož": V Kansasu se legalno prodaja "tridva" pivo. Licenco je treba ponoviti vsako leto. Mestni in občinski odbori pa imajo pravico da lahko odrečejo in preprečijo točenje tudi te nedolžne pijače. Par tednov pred novim letom je v bližnjem mestecu Columbusu vprašalo za ponovitev licence kakega polducata prodajalca piva. Mestni odbor je bil naklonjen ponovitvi, ker ni bilo proti nobenemu prošniku kakih pritožb zaradi kršenja postav. Ko pa je bil mestni odbor zvečer zbran na seji, da ukrepa glede teh prošilcev, se je nenadoma pojavilo na seji 8 lokalnih pastorej, pridigarjev in fajmoštrov raznih verskih struj, s protestom, da se nikomur ne sme obnoviti dovoljenja prodajati pivo. Mestni odbor se je ustrasil "svetih rož", pa je odrekal licenco vsem prošilcem. Čez nekaj dni potem so nekateri pametnejši nabrali veliko število podpisov na petico in jo še enkrat predložili mestnemu odboru, da naj dovoli prodajo piva. S petimi proti štirim glasovom je bilo to ponovno odklonjeno.

Lokalnim patriotom ne pride na misel, da tak suhaški fanatizem na pametne ljudi nič kaj dobro ne vpliva. In ob prvi priliki gredo tja, kjer je več tolerance — in piva.

Nas pač imajo ti "reverendi" za zelo "švih" ljudi, da nam ne zaupajo prenesti niti te "švih" pijače. Morda so kdaj koga videli, da se je opotekal, ko je prišel iz saluna, kjer je "stisnil" nekaj kozarcev "tridva". Ampak tisto opotekanje je bilo zaradi teže v želodcu, ne pa v glavi.

Anton Shular.

Kaj je z detroitsko naselbino?

Detroit, Mich. — Čezdalje težje je nam kaj storiti za klub št. 114, in prav tako za klub št. 115. Izgleda, da smo zainteresirani povsod, a kadar je treba pomagati naši agitaciji,

naj pa vse delo opravita le Peter in Pavel. Koliko več koledarja bi lahko razpečali! Več narcenikov na Proletarca bi imeli. Več članov bi bilo v naših klubih. Več predstav itd. A postali smo tako ognjevit (militantni), da smo skoro ugasnili!

Včasih so naši old timerji, in poleg njih nekdanji člani tukajšnjega kluba Lorenc Gorjup, Joško Oven, John Ollip, Frank Ogler in mnogi drugi orali da kaj in bilo je nič koliko življenja! Poznejša leta smo kritizirali to in ono. Eni da smo premalo drugi pa da preveč radikalni. Nu postali smo na željo najbolj radikalnih res radikalni. Pa ni nič pomagalo, kakor ni pomagalo, da smo peravnali spor med člani kluba in pevskega zbora zaradi vprašanja blagajne. Aktivnosti ni. Slovenski narodni dom uspeva, kot je običaj med našim narodom. Največ veseljačimo v njemu, kakor v vseh drugih takih ustanovah.

Nekateri naši sodrugi so pred par leti ustanovili družbo za izdelovanje hišic na kolesih ali trailerjev. Tudi to podjetje ne uspeva, kakor so ustanovitelji želeli in se trudili, da bi uspelo. Je kriza, ni zadosti kapitala in vsakojake druge težkoče. Se bomo morali pač privaditi resnici, da smo proletarji rojeni in bomo ostali proletarji. Naša dva kluba bi lahko sijajno uspevala, če ne bi bilo toliko malodušnosti in cinikov. In če se ne zganemo, je najboljšje, da tudi našo naselbino vzamejo franciški in svoje področje. Kajti če socialisti nečemo delati, niti pittsburski "Naprej" ne bo rešil te naloge, kakor je ni "Delavec", ki je izhajal v našem mestu, niti njegov urednik Frank Novak (takozv. Bartulovič), ki je revolucionarstvo izraz že davno obesil na klin. To so tiči, ki priručje iznenada in nato prav tako hitro izginejo. Socialistično gibanje pa potrebuje delavce, ki znajo vztrajati, ne samo reči "dobro jutro" in "lahko noč". Pa jih ni več. Torej, Detroitčani, ako imamo še kaj korajžje, snidimo se v klubu št. 114 in premotrimo položaj, napravimo si načrt, v katerem se bomo zavezali, da kot pokret ne bomo umrli, in ako potrebno, tudi kritizirajmo — pošteno seveda — drug drugega, urad v Chicagu, našo stranko ali kogar že. In če to hočemo, moramo z zapečkom, čeprav je zima.

IZJAVA

Moon Run, Pa. — Moram se oglašiti na Frank Mačkov dopis, v katerem pravi, da sem tožil slovensko samostojno podporno društvo Moon Run. Ni resnica, da jaz tožim društvo. S Frank Mačkom imava svoje odnose, katerih jaz nisem kriv.

Predsednik dvorane sem lahko jaz ali kdo drugi, dokler se človeka ne odslovi. Ako naredim napako, saj se me lahko vsak čas odstavi. Uverjen pa

sem, da nisem jaz ničesar zakrivil, ker sem bil zmerom za napredek društva in vester oskrbnik Slovenskega doma. Torej izjavljam ponovno, da nisem zagrešil ničesar, kar pa se tiče spora s F. Mačkom in mano, je to najina stvar.

Carl Jaras.

Iz zapisnika seje odbora JSZ

Zapisnik predložen seji odborov JSZ dne 4. februarja. Meseca januarja ni bilo seje. Na decemberski 1937, ki se je vršila prvi petek v mesecu, so bili navzoči od eksekutive Fr. Alesh, D. J. Lotrich in Frank Zaitz. — Od nadzornega odbora slov. sekcije John Hujan, Vinko Ločniškar in Angela Zaitz. Od prosvetnega odseka Louis Beniger in Joseph Drasler. Tajnik Chas. Pogorelec. Odsotni: Udovič in Oven od eksekutive, Bernik od prosvetnega odseka, in Anton Gardenter Justin Zajc od nadzornega odbora JSZ, prvi vsled druge seje in drugi radi nočnega dela.

Za predsednika seje izvoljen John Hujan. Zapisnik prejšnje seje sprejet kot čitan. Pismo Tom Mooneya sprejeto na znanje. Se mu sporoči, da pomagamo v boju za njegovo in Billingsovo osvoboditev in da je JSZ nedavno prispevala v njegovo obrambni sklad in prispevalo tudi naši klubi. Bo prispevala po možnosti tudi v bodoče.

Tajnikovo poročilo. — Tajnik Pogorelec je med drugim poročal, da je bil klub št. 36 v Presto, Pa., razpuščen, ker ni imel dovolj članov za uspešno poslovanje. Par jih je prestopilo v klub št. 13 na Syganu. Prenehali je tudi klub v Bridgevillu, Pa.

Podal je izčrpano poročilo o agitacijski turi s. Zorkota iz Clevelanda in o stanju raznih naših klubov.

Prosvetna matica. — O tej ustanovi je tajnik Pogorelec poročal, da je razposlala v početku decembra knjigo "Zelena reka", ki je izšla v njeni založbi, vsem pridruženim društvom. Zaeno s knjigami so jim bila poslana tudi pisma. Razposiljalno delo je izvršil večinoma s. Drasler. Tajnik je priporočil, da se naj mu za to delo da malo odškodnino v vsoti \$5. — Vabila v Prosvetno matico bodo v posebnih pismih poslana tudi tistim društvom, ki še niso včlanjena v nji.

Dramskega arhiva Prosvetne matice so se od prošle do te seje poslužile sledeče organizacije: Pevski zbor "Triglav", Kirkland Lake, Ontario, Kanada; pevski zbor "Planinska roža", Milwaukee, Wis., klub št. 1 JSZ in pevski zbor "Sava" v Chicagu; klub št. 175, Moon Run, Pa.; pevski zbor "Jadrani", in dram. društvo "Ivan Cankar" v Clevelandu.

Tisk in literatura. — O Ameriškem družinskem koledarju je tajnik poročal, da naročila

ALI JE VOJNA "PIKNIK"?

Neki ilustriran magazin v Žed. državah priobčuje slike vojnih grozot s stališča, da so potvorba, ali v ameriški slovenščini, namenoma "pozane". Nekdo se obleče v vojaka, drugi pa ga suje z bajonetom v trebuh. To je le "poznanje" za fotografija, kakor prizor iz tragedije na odru, kajti vsa stvar je slikal v interesu propagande ene deele v izčuvanju javnega mnenja proti drugi dečeli, ne da bi bila alika resnična. Dotična revija je v marsičem v pravem. Ni pa v pravem, kadar zmeče vse vojne slike v vrečo propagande, češ, vojna je vojna in žrtve so povsod enake! Na Japonskem nihče ne pobija žen in otrok, na Kitajskem pa je bilo ubitih in ranjenih že nad milijon, ako vsi poročevalci ne lažejo. V Španiji tudi. Dotična revija si išče reklamo, kar pa pacifisti ne zapopadajo in so ji pošiljali čestitke vse križem. Človek bi skoro mislil, da smatrajo vojno le za razburljivo filmsko sliko iz Hollywooda, ki ne stori človeku drugega žalega kot da mu nekoliko pretrze živce, če je sentimentalen. Take ljudi bi bilo treba poslati blizu fronte, pa bi postali iz miroljubnih angelov najhujši izvajarji na maščevalna krvotilja. Tudi gorja sliki bi taki ljudje lahko nazvali za "pozane". Ampak če se tako slike zgolj propagandna, čemu je bilo v Španiji in na Kitajskem že toliko častnikarskih fotografov in poročevalcev iz tujih dežel žrtve bomb, krogelj in drugih napadov? Na gorjni sliki je Kitajka, ki na zaslini nosilci pomaga odvesti svojo ranjeno staro mater kam na varno.

zadovoljivo prihajajo, in da je oglasov v njemu znatno več kakor v prejšnjem letniku. Dobili smo v koledar več oglasov skoro v vseh naselbinah razen v Clevelandu. Tudi v pogledu cirkulacije koledarja je v omejenih naselbinah proporcno slabše kakor v drugih. Kot običajno, je dal tajnik oglas v koledar tudi za JSZ in Prosvetno matico. Staneta oba \$50 in želi, da odbor izplačilo odobri. — Tajnikovo poročilo se sprejme na znanje in seja odobri predlagano vsoto s. Draslerju in izplačilo za oglas.

Problemi našega pokreta. — Alesh izjavlja, da je potrebno podvzeti kako akcijo za ojačanje našega gibanja, za razširjenje Proletarca in za razpečevanje koledarja ter drugih naših knjig. Posebno v naselbinah kot je Cleveland. Predlaga, naj se v te namene organizira iz centralne šimbolj smotreno akcijo. Razprave o tem so se udeležili tudi drugi navzoči. Alesh predlog je bil soglasno sprejet.

Posebna poročila. — Chas. Pogorelec je poročal o konferenci JSZ in Prosvetne matice, ki se je vršila v Waukeganu. Prihodnja bo 1. maja v Milwaukeeju, Wis.

Vprašanje bodočega zbora JSZ. — F. Zaitz predlaga, da se naj naš prihodnji redni zbor, ki mora po pravilih biti sklican leta 1938, vrši 2., 3. in 4. julija. — Alesh navaja pomenjke. Meni, da bi bilo v teh razmerah morda boljše zbor odložiti, da se pozneje laglje osredotočimo. Zdej je delavsko gibanje še vse kaotično. V toku je gibanje za delavsko stranko, ki tudi še ni kristalizirano. Angela Zaitz soglašja z Aleshem in je za odložitev. Lotrich zagovarja predlog, da se zbor vrši. Pogorelec je nato priporočil, da se naj vprašanje glede odložitve da v razpravo klubom, da oni odločijo za ali proti. Ločniškar je dejal, da se je težko odločiti, kajti zbor v letu 1938 bi bil potreben, lahko pa je tudi, da ne bi prinesel kdo ve koliko koristi, ako bi bile splošne okoliščine neugodne. — Pogorelec je pojasnil, da znašajo stroški zbora okrog tisoč in nad tisoč dolarjev, računano na podlagi izdatkov naših prejšnjih zborov, a po sedanjih dohodkih — kajti mnogo članov je bilo, ali pa so se, brezposelni, pa bomo imeli v konvencnem skladu le kakih \$600. Ostalo potrebno vsoto bi torej morali dobiti z drugimi viri. Ločniškar nato predlaga, da se naj vpra-

šanje odložitve ali pa obdrževanja zbora v letu 1938 da v odločitve klubom. — Beniger vprašuje, da-li ne bi bilo na mestu, če tudi eksekutiva sama vzame v tej zadevi kako stališče. Alesh smatra, da je Benigerjevo vprašanje važno. V razpravi k temu so bila izražena mnenja, da se naj v glasilu in v pismih pojasni oba sentimenta na seji. Prevladovalo je na seji odborov JSZ mnenje za odložitev zbora.

Razno. — Zaitz predlaga, da naj JSZ pošlje izjavo AFL in CIO, v kateri naj apelira na obe skupini za sporazum in slobno delo na unijskem polju. Sprejeto soglasno.

V razpravi o naši agitaciji med mladino so govorili Drasler, Lotrich, Hujan, Angela Zaitz in Fr. Zaitz. — Lotrich je izvajal, da nam prvič manjka med mladino po naselbinah za socialistično organizacijo sposobnih, delovnih ljudi, pa tudi iz urada samega ni potrebnih navodil in smotrene kampanje. Hujan meni, da bo treba dobiti mlade, energične člane, ki bodo vztrajni organizatorji in agitatorji. F. Zaitz je dejal, da smo imeli med mladino v našem gibanju že precej močnih odsekov, toda so si ubijali energije in čas največ s polemikami na svojih sejah. Le kadar dobimo med mladino take člane, ki bodo znali tudi agitirati in argumentirati za naša načela z ljudmi iz mase, ne pa sami med seboj, bomo uspeli. Seja je bila zaključena po 11. uri zvečer.

Socialna drama "Kamnolom" v Clevelandu

Dramsko društvo "Anton Verovšek" vprizori v nedeljo 13. februarja znano socialno tragedijo "Kamnolom" v štirih dejanjih, in to na odru Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Pričetek predstave je ob 3. popoldne, takoj po igri pa bo plesna zabava v spodnji dvorani. Vstopnina za vse skupaj je v predprodaji 40 centov, pri blagajni 50c.

Zelimo in upamo, da nas posetite ta dan vsi stalni posetniki naših predstav, posebno pa opozarjamo one, kateri na polju dramske umetnosti radi vidijo nekaj iz našega socialnega življenja, da nas to pot gotovo posetijo. Ze parkrat smo uprizorili večje, globokejše drame socialne vsebine, pa udeležba ni bila tako sijajna kot bi bilo v takih slučajih pričakovati. Na nekaterih predsta-

VAŽNOST DALJNEGA VZHODA

Nihče ne more dvomiti, da so postale dežele na skrajnem vzhodu Azije zelo važne in da se pripravila tam velik del bodoče zgodovine. Evropski kapitalizem je "otvoril" Japonsko in Kitajsko, ker je potreboval novih trgov za svoje industrijske produkte, pa novih zakladov surovin za svojo fabrikacijo. Kakor tolpa gladnih volkov se je vrgla zlata internacionalna dežele, ki so se bile stoletja zapirale pred vsem ostalim svetom; ali ko je spoznala, da ni v vsakem slučaju dobro, pokazati mačje kremplje, jih je skrila v mehki tači, pa je poklicala na pomoč vse, kar ji služi, predvsem črno internacionalo, ki je širila katoliško, luteransko, angličansko, presbiterijansko in vsakovrstno krščanstvo, navidezno vse zaradi nebes, vse za izveličanje kitajskih in japonskih duš. Za misionarjem pa je prihajal trgovec in z njim vojak, in pod dežo krščanstva je kapitalizem, če je bilo tudi s pomočjo meča, grabil svoje profite.

Zgodilo pa se je, kar se je moralo zgoditi kot naravna posledica odprtih meja: na daljni vzhod ni prišel le kapitalizem, ampak tudi kapitalistični duh, in za njim tisto, kar mora priti povsod, kjer zadere kapitalizem svoje kremplje v narodovo telo: Prišel je socializem.

Najprej je prišel kapitalistični duh. Vladajoči v Aziji so se učili od vladajočih v Evropi in Ameriki. Kitajski in japonski bogataši so opazovali kapitalizem "zapadne kulture", pa so se sami začeli posluževati njih metod. Vzhod je prehajal iz fevdalizma boljbolj v kapitalizem, ali — ali dramiti se je prišel domači kapitalizem in hotel rasti na svojo pest. Kjer so nekaj zapadni kapitalisti

mislili, da najdejo samo snov za izkoriščanje, nahajajo konkurente. Japonska je sijajna primera. Njen kapitalizem je postal mogočen konkurent angleškemu in drugim.

Za domačimi kapitalisti pa so se zdramili tudi izkoriščanci. Socialistična ideja ima dandanes na azijskem vzhodu veliko močnejše korenine kakor se navadno misli, tako da računajo intelektualci in delavskih vodij, ker so nasprotovili klajnju in pa vsled njihovih simpatij do "komunizma".

Japonski preti velik ekonomski polom in vladajoča militaristična klika misli rešiti kapitalistični sistem z napadi na kapitaliste in s fašističnimi metodami. Enako je delal Hitler. Tudi on je napadal "ekonomske rojaliste", a v resnici jim je pomagal in oni njemu.

Socialistična ideja v Aziji se širi in se bo v bodoče še veliko bolj, kajti ljudstvo ne bo vse večne čase trpelo izkoriščanja in terorja. Velika taksorzvana kitajska komunistična armada je dokaz, da se ljudstvo organizira za upor proti krivicam s silo, ker nima prilike, da bi se branilo z demokratičnimi sredstvi. Kitajski komunisti sicer niso komunisti v ruskem pomenu besede, ker ne zagovarjajo ruske oblike vlade, pač pa demokratiziranje Kitajske, pomoč kmetom in socializiranje bogastev. Sedanja japonska invazija je njihovo gibanje ojačala, ker se napadeno ljudstvo mora zateči k pokretu, ki je za odpor in za obrambo najboljše organiziran.

vah ni bilo opaziti celo takih, ki zunaj pripravljajo dramo s podučljivo vsebino. To ne gre, imejmo vezi: jezik z dušo, pokažimo dejansko in obdržimo si močan značaj. Imamo tudi druge vrste vzgojitelje, kateri radi povdarjajo na sejah in shodih kulturo — ni pa istih na prireditve. Da, tudi vi pridite.

V tragediji "Kamnolom" je močno izražena nezasišana pohotnost, šikana in brezpravnost delavskega razreda po bogatem vladajočem razredu. Je zelo sugestivna k samoodpomoči delavstva, klic k zavesti, kako močni smo lahko, ako smo složno združeni in kako lahko se je potem otresti zajedalcev človeške družbe.

V glavni vlogi nastopi poznana Florence Yeray-Slaby, ki je vam gotovo v spominu iz prejšnjih dram kot so: "Mrak" nato "Rdeče rože" potem "Poročna noč", v katerih se je odlikovala in bo sedaj po daljšem presledku zopet na odru. Potem Andy Ogrin, Joe Gošec, ter druge poznane moči "Verovška". Režijo ima v oskrbi Louis Kaferle.

Dramski zbor "Verovšek" želi zadovoljiti svoje posetnike v splošnem, zato uprizorimo

ponavadi po dve komediji ali burke in eno dramo, kar upamo, da smo v pravem in ne more priti do morebitne enoličnosti.

Torej od naše strani je vse v tekočem redu. Vi pa, ki čitate te vrstice, glejte, da ne pozabite datuma naše predstave. Rezervirajte si vstopnice za ta dan takoj in si pripravite 10c pri vsaki vstopnici. V nedeljo 13. februarja pa vsi na predstavo drame "Kamnolom", da tako pomagamo izravnati vsak en kamenček iz kamnoloma v korist in izobrazbo človeške družbe. — L. Kaferle.

Prireditve v korist Španije

Chicago. — Pripravljali odbor za prireditve v korist lojalistom v Španiji, ki je bil izvoljen na prošli klubovi seji, je sklenil, da naj bo ta prireditve skupna s "Savo", ki bo imela svoj koncert v nedeljo 10. aprila v dvorani SNPJ.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanovljajte nova društva. Deset članov (ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila. Cene zmerne. Postrežba točna.

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

ŠTIRI KNJIGE CANKARJEVE DRUŽBE SAMO ZA \$1.25

- 1.) KOLEDAR, ki obsega nad sto strani gradiva in slik.
- 2.) ŽENIN IZ AMERIKE. Povest. Spisal Anton Tanc.
- 3.) FRANCIJA IN FRANCOSKO LJUDSTVO. Spisal C. Petelin.
- 4.) SINOVI PREDMESTJA. Povest. Spisala Mimica Konič.

Vse štiri knjige Cankarjeve družbe dobite za \$1.25.

Pošljite naročilo čimprej. Naslovite:

PROLETAREC, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RADOVANJE V PEKLU

V. Dorošević

Sence stopaja druga za drugo pred vsemogočnega Alaha in vse žele isto:

"Paradiž!"
Nekateri — za sebe.
Drugi — tudi za svoje sorodnike.

Tretji — še za svoje prijatelje.

In Alah odgovarja vsem:
"Bodi!"
In pri tem si misli in žalosten premišlja:

"Nikogar ni, ki bi poprosil za svojega sovražnika."

Tedaj pa se mu približa senca Arutijana iz Bakuja.

"Česa želiš?" vpraša Alah.
"Imam sovražnika. Zenijan mu pravijo," odgovori Arutijan.

"Kaj? Za svojega sovražnika hočeš prositi?" In obraz Alahov se je od veselja razsvetlil.

"Da," je potrdil Arutijan. "Pošlji ga v peklo! Izkazaj mi to veliko milost!"

V tem trenutku pa stopi druga senca pred Alaha. Senca Zenijana.

"Kaj želiš pa ti?" vpraša Alah.

"Bodi milostiv, o Alah in pošlji Arutijana v peklo! Ničesar drugega ne želim!"

Alah da znamenje in šestjani zgrabijo Arutijana in Zenijana ter ju odvedejo v peklo.

Ko konča Alah s sprejemom senc, ga je popadla žalost.

"Danes so vsi, celo največji grešniki, v paradižu," je rekel k svojim angelom. "Samo dva nesrečnejša iz Bakuja morata greti v peklu. Zal mi ju je. Ali kaj, tako sta hotela!"

In pošlje Alah angela v peklo, da pogleda, če se da kaj ukreniti.

Angel se vrne s povešenimi perutmi in javi:

"Zabavata se! Veselita se! Radujeta se!"

"Kaj... Veselita se, zabavata in radujeta?" je ponavljal Alah ves začuden.

Angel pa poroča:

"Ko so vrgli šestjani Arutijana v vrel kotel, je zakričal, ali kaj se je premagal in vprašal: 'Kje je Zenijan?'"

Ko je zagledal Zenijana v žareči ponvi, je začel kričati ves vesel, ves vzradoščen in se smejati:

"Tako! Tako!... Le krepko!... Le podkurite!... Močno!..."

Zenijan se je zvijal v žareči ponvi, vendar je vprašal:

"Kje je Arutijan?"

In ko ga je zagledal v vrelem kotlu, je začel kričati ves srečen in se smejati:

"Krepko, krepko!... Tako!... Močno, le podkurite, da bo vroče, da bo vroče!..."

In zdaj se ves čas radujeta in smejata. Arutijan je srečen, ker kuhajo Zenijana, Zenijan je srečen, ker evrejo Arutijana... In ne želita si nič drugega. Vidiš, o Alah, tako se je zgodilo nekaj, česar celo tvoja modrost ni mogla predvideti: Ljudje se radujejo v peklu."

Alah se nasmehlja in reče:

"To so svoje vrste ljudje, ti ljudje iz Bakuja!"

In dal je narediti v peklu poseben oddelek.

"Za ljudi iz Bakuja," je rekel. "Naj se tam radujejo. V Bakuju se gotovo niso mogli."

Ko so ljudje v Bakuju zvedeli za to, so vzdihnili:

"Ako nam hoče Alah nakloniti svojo milost, naj še določi, da se mora peklo kuriti z nafto. Tako se bodo cene nafte (petroleja) lahko dvignile vsaj za 50 odstotkov."

(Iz rusčine prevlel Iv. V.)

Iz dežele pelina

Kemmerer, Wyo. — Vsem, ki ste mi bili na uslugo pri razpečevanju Ameriškega družinskega koledarja letnika 1938, se na tem mestu iskreno zahvaljujem. Človek se veliko boljše počuti, ako dobi pri takem poslu sodelovanje namesto samo kake neumestne šale in zbadljivke. Enako hvala vsem, ki so v naših krajih dali oglase v to knjigo. Rojakom te oglaševalce priporočam v upoštevanje. Tako si skupno pomagamo v gibanju za delavske pravice.

Seveda bi lahko razprodali še več izvodov koledarja, ako bi bili mi vsi enotnega mišljenja. Ampak na žalost nismo, kakor niso nikjer drugje. Nezadovoljnosti so kajpada krive tudi slabe delavske razmere, kajti iz ene depresije smo se preselili v drugo. Zato se delo naših starih pionirjev mora nadaljevati, kajti oznanjali so nauk, da le z vzajemno pomočjo in s preuredbo ekonomskega sistema se lahko otresemo socialnih krivic.

Agitatorji smo čestokrat kritizirani, češ, vse to počnete le v svojo osebno korist, drugače ne bi hoteli delati. Pa je najboljšje, da rečemo po biblijskem pravilu, "očie, odpusti jim, saj ne vedo kaj govore."

Kličem somišljenikom: Delajmo v tem letu za našo stvar s podvojeno silo!

Anton Tratnik.

VPRAŠANJE "HARMONIJE" MED DELOM IN KAPITALOM

Politiki demokratske in republikanske stranke uče pogosto nauk, kako potrebna je za razvoj in blaginjo ljudstva te dežele harmonija med onimi, ki delajo, in tistimi, ki oddajajo delo. Svoječasno je ta zmotni nauk oznanjal poseben John D. Rockefeller mlajši. Pozneje si ga je osvojil Henry Ford. Danes in že dolga leta prej ga uče mnogi voditelji Ameriške delavske federacije. Uredniki kapitalističnih listov ga pogosto oznanjajo in priporočajo delavcem.

Nekateri vedo, da s tem evangelijem ribarijo v kalnem. Toda v Ameriki in v vseh drugih industrijskih deželah se najdejo ljudje, ki resno mislijo, da je "harmonija dela in kapitala" mogoča in da je treba le najti metodo, s katero se pride do nje. Take misli se zanašajo tudi med delavce in najdejo tuptam resen odmev. Če ne bi bilo iz tega drugih posledic, kakor da ostane gotov del proletariata indiferenten za delavski boj, bi bila škoda že dovolj velika in bi bila naloga vseh zavodnih, da mu pomagajo popraviti te zmote. Ali stvar je hujša. Tak delavec se dajo zapeljati, da naravnost pomagajo svojim sovražnikom, misleči, da opravljajo s tem še dobro delo.

Zaradi tega je važno, da se čimbolj razširi pravo spoznanje o socialnem vprašanju in odpravijo nazor, ki so ne le napačni, ampak tudi škodljivi.

Kapitalistom pač taki nauki ne škodujejo. Tudi če ne verujejo vanje, jim ne oporekajo, ker vedo, da učinkujejo kakor narkotično sredstvo. Nikomur izmed zatiranih ne pomagajo, ampak uspravajo jih in prepričujejo resnično pomoč. Marsikdo izmed gospodujočih se na tihe ironično smehlja, kadar sliši pridige o slogi med delom in kapitalom; misli si pa: Naj le fantazirajo, kajti dokler fantazirajo, niso nevarni.

Vse teorije o "harmoniji dela in kapitala" so utemeljene na glavnem načelu, da se mora

ohraniti sedanjí družabni red. Površne argumente za trditve da so interesi dela in kapitala enaki, je lahko najti. N. pr.: Če ima kapital dosti naročil, se dela, in dobiček kapitalistov odpravlja brezposelnost delavcev. Ako ima kapital velike profite, se lahko izplačujejo delničarjem večje dividende, delavstvu se pa lahko dajejo boljše plače. Visoka carina prepreči uvoz cenejšega blaga iz tujine; potrebno blago se mora tedaj izdelavati doma; to prinaša pač kapitalistom dobiček, ampak delavcem daje dela.

Takih "dokazov" bi se lahko nabralo cele kupe. Toda površni argumenti so dobri za površne ljudi. Socialno vprašanje pa ni pena, ki plava na površju, temveč obsega vso družbo in sega s svojimi koreninami v vse globočine. Kdor ga hoče prav razumeti, se ne sme ustrašiti temeljitosti in mora iskati vse razloge in vzroke.

Harmonija med delom in kapitalom je prazna utvara zaradi tega, ker imata delo in kapital različne in v svoji različnosti nasprotujoče si interese.

Predvsem je treba imeti pred očmi, da je kapital nemogoč brez izkoriščanja. Denar sam na sebi ni kapital. Kdor ima sto tisočakov v svoji privatni blagajni, pa jemlje od tega za svoje potrebe zdaj stotak, zdaj desetak, je pač bogat človek, ni pa kapitalist. Glavnica je denar šele tedaj, kadar se pomnožuje, kadar prinaša obresti. Pojm obresti pomenijo tuje delo, odvzeto delavcu. Naj prihajajo obresti iz hranilnice od vložnega denarja, ali pa iz tovarne ali jame od investicij, je vseeno. V vsakem slučaju je moral nekdo delati in od vrednosti svojega dela nekaj pustiti drugim, da so nastale obresti. Bil je torej prikrajšan.

Fantasti harmonije mislijo in pridigajo, da bi bila sloga med delom in kapitalom mogoča, ako bi delavec dobival pošteno plačo. Ni tajiti, da bi se razmere s tem nekoliko zboljšale,

ale, dasi tudi to ne zadostuje, da bi bil kapitalistični sistem vzdržljiv. Kajti najprej je treba odgovora na vprašanje: Kaj je poštena plača? Dva dolarja, pet, deset dolarjev na dan?

Ne. Znesek sam ni nobeno merilo in tudi ne pomeni mnogo. Pet dolarjev je lahko čedna plača, pa je tudi lahko bezaška. To je odvisno od tega kakšne so delavčeve potrebe in kakšen kup so potrebščine.

Potreb ne določa le množina živil, ki jih zahteva telo, da ostane živo, zdravo in krepko, ampak višina sočasne kulture. Človek ima pravico do vseh užtkov, ki so v njegovi družbi mogoči. Ako se je razvila znanost in umetnost, mora biti tudi to dostopno vsakomur. Človek je lahko sit in oblečen in pod streho, pa je vendar nesrečen, ker si ne more nabaviti knjig, ki bi jih rad čital, ali pa ker ne more študirati, za kar čuti v sebi nagnjenje in poklic.

Ali z vsem tem še ne pride do odgovora na vprašanje, kaj je poštena plača. Zato je ena sama razlaga: Poštena je tista plača, ob kateri ni delavec nič prikrajšan.

Kako bi bilo mogoče dognati tako plačo?

Kadar je delo gotovo, je treba določiti vrednost izdelka. Od te vrednosti odračunajmo vrednost porabljenega materiala, obrabo strojev, vrednost kapitalistovega dela, če je sploh kaj delal; ostanek odpada na delavčovo plačo.

Toda odkod dobi tedaj kapitalist obresti? Ako mu bo le toliko ostalo, kolikor je bilo vredno njegovo lastno delo, se ne bo moglo nikdar nabrati premoženja, kakršna posedujejo multimilijonarji. Če se pa ne bo množil njihov kapital, ki je že nastal iz prihranjenih obresti, ne bo mogel kupovati novih surovin in graditi novih tovarn. Torej mora trgati delavec, kar je njihovo. In vse, s čimer so ustanovili kapitalisti svoja podjetja in s čimer obratujejo, je bilo na ta način utrgano delavskemu ljudstvu. Oni so lastniki po krivem. Po pravici bi moralo ljudstvo biti lastnik.

Ali kapitalistični sistem sloni ravno na privatni lastnini. In apostoli harmonije hočejo v tem sistemu ustanoviti slogo, sporazum, prijateljstvo med delom in kapitalom. Jasno je, da bi moral biti to sporazum med roparjem in oropanim. Entuziasti harmonije ne premišlujejo mnogo otem; če bi premišljali, bi morali spoznati, da zahtevajo od delavcev, naj se sporazumejo s kapitalisti, za koliko jih smejo oropati.

Kajti če rop tudi ni kriminalen, ampak se vrši v popolnoma zakonitih oblikah, je rop vendar rop; in če vzamem komu, kar je po pravici njegovo, sem ga oropal.

Na podlagi takega sporazuma ni harmonije. O tem ni treba mnogo teoretizirati, ker imamo vsak dan praktične izkušnje. Strokovno organizirano delavstvo se bojuje za boljše plače. Kaj pomeni to družega, kakor da hoče nekoliko zmanjšati kapitalistični plen? Nobena stavka se ne vodi za to, da bi dobil delavec popolno vrednost svojega dela in da bi se ljudstvu vrnila last, ki je bila ustvarjena z ropom njegovega dela. Štrajki imajo vedno skromnejše namene: Le košček pravice, le nekoliko manjši profit za kapitalista.

Tu bi torej kapitalisti imeli lepo priliko za "harmonijo". Pa vendar nas uče izkušnje, da je nočejo porabiti, temveč se na vse kriplje upirajo delavskim zahtevam. Če se ne bi upirali, ne bi bilo treba nobene stavke.

Ali treba je tudi razumeti, da ne more biti v privatno kapitalistični družbi drugače. Kdor ima priliko, da dela profite, jo bo vedno izrabljal do skrajnosti, kajti vsako povečanje kapitala pomeni pomnožitev moči. Razum tega pa navajajo pogostoma konkurenčni razlogi podjetnike, da odrekajo delavstvu, kar zahteva. Kdor bolj temeljito izkorišča, lahko uspešnejše konkurira na trgu.

Koncert "Prešerna"
Chicago, Ill. — Moški pevski zbor "Prešeren" priredi koncert v nedeljo 3. aprila v dvorani SNPJ. Slovenske organizacije v Chicagu so prošene, da ničesar ne prirede na ta dan.

FALCON CORNER

Editor: Mitzi Owen

Norman Maloon, Thomas is a Socialist leader and lecturer. He was born in Marion, Ohio November 20, 1884. He was educated at Princeton and Union Theological Seminary. He was ordained a Presbyterian minister in 1911, and it was then that he became interested in the socialist movement. In 1918 he founded and edited the World To-Morrow, and in 1921 he became associate editor of the Nation. He was candidate for president in 1921, 1932, and 1936. He is very prominent in labor circles and active in the League for Industrial Democracy, and the American Civil Liberties Union. He has written many pamphlets and magazine articles besides his other writings which include: War, No Profits, The Conscientious Objector in America, America's Way Out—a Program for Democracy, and As I See It.

Can you fill in the following sentences? The solutions appears elsewhere in this column.

1. _____ is a vital color of life.
2. Since 1916 _____ has been mayor of Milwaukee.
3. The Red Falcons slogan is _____, Unity, and _____.
4. The Spanish people are fighting _____.
5. _____ has run for president of the United States on the Socialist ticket three times.

Fascists Butcher Women and Children

On January 31, 1938 the insurgent planes from the Italian controlled Island of Majorca raided Barcelona killing over three hundred people most of them women and children. Among those killed were a hundred and some children seeking shelter in the basement of an old church. Franco's planes threw four bombs demolishing a church and destroying other property. Those who were fortunate enough to survive this disastrous bombing are badly wounded and cut up. This is an example of the kind of fighting Franco does, killing innocent women and children. Fight Fascism!

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih kulturnih društev:

FEBRUAR
CHICAGO, ILL. — V nedeljo 20. februarja proslava 35-letnice kluba št. 1 JSZ v dvorani SNPJ.
STRABANE, PA. — Veselica kluba št. 118 JSZ v soboto večer 26. februarja v dvorani društva št. 136 SNPJ.

MARC
CLEVELAND, O. — Pevski večer s plecom soc. "Zarje" v soboto 5. marca v spodni dvorani SND.
CHICAGO, ILL. — Zabava mladinskega odseka Red Falcons v nedeljo 27. marca v Slov. del. centru.

CHICAGO, ILL. — Domača zabava Social Study kluba v soboto 12. marca v Slov. del. centru.
STRABANE, PA. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice zadnjo nedeljo v mesecu.

APRIL
CHICAGO, ILL. — V nedeljo 10. aprila koncert "Save".

BRIDGEPORT, O. — Prvomajska prireditev kluba št. 11 JSZ v soboto 30. aprila v društveni dvorani na Boydsville.

MAJ
CHICAGO, ILL. — V nedeljo 1. maja prvomajsko slavoje.
MILWAUKEE, WIS. — Konferenca klubov JSZ in društev svetne matice za severni Illinois in Wisconsin v nedeljo 1. maja v S. S. Turn dvorani.

MILWAUKEE, WIS. — Majske slavoje klubov št. 37 in 180 JSZ v nedeljo 1. maja v S. S. Turn dvorani.

JUNIJ
CHICAGO, ILL. — Piknik v korist "Proletarca" v nedeljo 12. junija pri Keglu v Willow Springsu.
NEWBURGH, O. — Piknik kluba št. 28 JSZ v nedeljo 5. junija pri Joseph Zornu, Bradley Rd., Brooklyn.
CLEVELAND, O. — Piknik kluba št. 27 JSZ in soc. "Zarje" v nedeljo 19. junija na Pintarjevi fermi.

OKTOBER
CHICAGO. — Dramska predstava kluba št. 1 JSZ v nedeljo 23. oktobra v dvorani SNPJ.

NOVEMBER
CLEVELAND, O. — Koncert soc. "Zarje" na Zahvalni dan 24. nov. v avditoriju SND.
CHICAGO. — Koncert "Save" v nedeljo 27. novembra v dvorani SNPJ.

1939.
CHICAGO. — Dramska predstava kluba št. 1 JSZ v nedeljo 26. februarja v dvorani SNPJ.

CHICAGO. — Koncert "Save" v nedeljo 23. aprila v dvorani SNPJ. (Tajnike klubov in kulturne odseke klubov ter tajnike konferenc prosimo, da nam sporoče vse svoje prireditve za uvrstitev v to kolono in da nam pošljejo popravke, ako so podatki o priredbah napačno zabeleženi.)

Letter From Spain

This week we have another letter "From Spanish Trenches." This letter was written by Robert Munson Talor to Grace, his sister.

March 6, 1937.

Dear Grace:
I don't know if they told you I was killed in action or not but last Saturday (Feb. 27) our bat'alion went over the top and after things had cleared up I was reported dead. The truth of the matter is that I received a brain concussion and laid for three days in the hospital not knowing where I was. When I came to, I found out that three English chaps had found me wandering around in a daze and had taken care of me.

I don't know what happened to me but from the bumps on my head and the way it hurts I think that a shell must have landed quite near me. I feel a lot better now and expect to return to the front any day. Paul was here but left for the front last night. He was only slightly wounded. I am a section leader and in the two times that we went over the top my section has been almost wiped out. The first time, out of 42 men I had 23 left and the second was when I got mine but I was told there were only 10 or 11 left from 42.

That day we went over I saw three of my boys get it. One was cut in two by machine gun fire, another got three right through the head and the third was dead before he hit the ground. One of the lads was lying by my side when he got it and as long as I live I shall never forget that sight. I've been at this hospital for the past two days.

The Dr. just told me that I leave for the front tonight.

If I go, I'll give those fascist bastards a dose of their own stuff.

Give my regards to all the gang and tell Mike that there is plenty of work over here for guys like him.

So-long, Bob.

Answers
How many of the above sentences were you able to complete? Here are the answers:
1. Red.
2. Daniel Hoan.
3. Brotherhood and Freedom.
4. Fascism.
5. Norman Thomas.

Falcon members of Tom Mooney Flight No. 3, what is the matter with us boys and girls. Are we going to sleep or are we going to be wide awake like the sparrow who is always active and looking for something to eat. Lately, our meetings are not well attended. How do we expect to get anywhere? How can we expect our leader to do much if we are so few.

Please try to attend all meetings so that we can show other children what we can really do. And, in this way we can hope for new members. I think if any Falcons have interested friends, they should try to get them to join, the more the merrier. All readers who do not know about the Falcons, just come to 2391 S. Lawrence Avenue and you will find out who the Falcons of Tom Mooney Flight No. 3 are.

Leroy Laflamme.

New Members
The Red Falcons are very happy to announce that they have two new members. They are Frank and Fred Bergant.

We are going to have a Valentine party next week. Be sure to be there!

Until next week we say to our fellow Falcons, Friendship!

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
2:00-4:00; 7:00-8:30 Daily
At 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30-6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8449
If no answer—Call Austin 5700

BARETINCIC & SON
POGREBNI ZAVOD
Tel. 1475
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

DR. F. PAULICH
ZOBOZDRAVNIK
Ordinira vsak dan razen srede od 9. zjutraj do 9. zvečer.
V nedeljo po dogovoru.
PHONE: CICERO 610
2125 SO. 52ND STREET
CICERO, ILL.

PRODAJA
SAMO TA MESEC
1938 A-B ARISTOCRAT
avtomatičnih plinskih peči

Prodajna cena \$87.50
(Prodajni davek se doda)
Manj 10% za vašo staro peč \$8.75

VAŠA CENA \$78.75
(Mali prenosni stroški za plačila na obroke)
Avtomatična plinska peč stane manj pri nakupu — manj pri uporabi.

KUPITE ZDAJ IN ŠTEDITE!

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... BLEND REFRIGERATION... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

Podpora Socialistične in strokovne internacionale republikanski Španiji

Do konca decembra 1937 je odšlo že 63 transportov živil in sanitetnega materiala v Španijo, ki sta jih poslali socialistična in strokovna internacionala.

Jauarja sta poslali nov transport. Dalje je bilo poslano: 139 ton kondenziranega mleka, 30 ton šunke, 2 ambulanci in 10 ton sanitetnega materija-

la za mednarodno bolnico v Onteniente, 6 mil. komadov cigarete za mednarodno brigado in civilno prebivalstvo, 80 ton sladkorja, 22 ton polenovke, šunke in konzerv, 28¼ tone mila, 5 ton leče, 80,000 paketov za otroke v Barceloni, Madridu in Valenciji in 10 ton domašnjih delov za tovorne vozove in ambulance.

WPA pravi, da bo 1. marca morala odsloviti mnogo tisoč svojih delavcev

(Nadaljevanje s 1. strani.)
Vladnih izdatkov, izgon tujecev, delo za Američane, podpora biznisanom in ukinitenje zakonov, "ki zadržujejo svoboden razvoj". Veliko tega, kar navajamo prej, sicer ožji odbor ni hotel vzeti v svoje resolucije, ampak na zboru sagem so se čule take gorostasnosti, in bilo je toliko "vika in krika", in pehanja, da bi človek izgubil vso vero v demokracijo, ako bi bila odvisna od takih ljudi.

Romanje malih biznisanov v Washington

Še slabše kakor pri multimilijonarjih je Roosevelt uspel s konferenco malih biznisanov, ki jo je sklical v Washington trgovski tajnik Daniel Roper. Okrog tisoč dve sto jih je prišlo v glavno mesto, in zborovali — ako so bila poročila o tem zboru vsaj polovico resnična, celo slabše kakor pa so vzaokletni zbori in veseljačenja ameriške legije. Je razumljivo, kajti povprečni mali ameriški trgovec je "babbit" in politično manj razumen kot pa na primer povprečen slovenski trgovec v tej deželi. Čitajo svoj lokalni kapitalistični dnevnik in kadar so sami med sabo, si pripovedujejo pikantne storije in buljijo v pornografične slike.

Ta zbor teh takozvanih malih biznisanov je zahteval balanciran budget, zmanjšanje

Roosevelt, kam?

Iz te nove depresije se Roosevelt lahko uči — kajti prilike ima zadosti — da samo krpanje ne napravi dobre obleke. Sloj, ki bi mu moral biti hvaležen — ga napada, dočim so delavci v industriji in dninarji tam kakor so bili. Sedanje stanje je nov nauk, da se kapitalizma ne more "poboljšati" ali reformirati. Bogastva so na eni, in drobtine za maso na drugi strani. Če si hočejo ameriški delavci iz te nove depresije ertpati kak nauk — bi bil ta nauk, da od demokratske in republikanske stranke ne morejo pričakovati drugega kakor drobeč, zato je nesmiselno glasovati bodisi za eno ali drugo. Ako to izprevidijo, se bodo brez prigovarjanja organizirali v svoji politični stranki.

The Unemployment Problem

Production For Use—The Only Remedy

John D. Biggers, administrator of the recent unemployment census, knew that a full register of the unemployed could not be obtained by asking the jobless to mail cards. Hence he supplemented the census in various ways, the chief of which was a house-to-house canvass on 1,864 selected postal routes, made by the trained personnel of the postoffice department.

This enabled him to figure out how it would likely be in the rest of the country, and to report approximately the number of unemployed. He found that about 72 per cent of the totally unemployed had sent in the cards, and that about 57 per cent of the partially unemployed had sent them in. By adding the 28 and 43 per cent, respectively, and assuming that the same percentage would hold for all places not canvassed, he arrived at the approximate totals for the country.

In his statement to the senate special committee to investigate unemployment and relief, he did not recommend any further unemployment check-up before the regular census of 1940, but said that a running record of those seeking employment could be kept by cooperation of the Social Security Board, the United States Employment Service, and the relief agencies.

He said it is more important to find employment than to find out how many are unemployed.

While this is true, yet, as to finding employment, he made this very inadequate statement, "The permanent cure lies in finding suitable jobs in industry and agriculture for all willing workers. It involves co-operative effort and planning which will lead to the absorption of this unused man power in private industry."

It emphatically cannot be cured in that way.

Of course as many jobs as possible should be found in private industry. But private industry has signally failed, over a long period of years, to afford employment for all. The unemployment problem never will be solved by private industry. There is no hope at all, for its complete solution, in that direction. No hope at all. It has piled failure upon failure.

The only hope lies in having the government go in for production for use.

That some progress is being made, in the interest taken in the unemployed, is evident when one looks back a few years. Formerly there was no relief given to the jobless. They were simply allowed to shift for themselves as best they might. If they attempted any demonstration, they were clubbed on the heads by the police—under the orders of higher-ups.

That method of unqualified brutality in handling the problem having been abandoned, and considerable interest having been shown by authorities in the solution of the problem, perhaps we can gather a little hope that it may really be tackled in earnest within the proximate future. It is only being trifled with at present, but surely no one who takes any interest at all in it can help arriving at the obvious solution sooner or later.

The unemployed themselves should help in this.

They have been altogether too modest in their demands. We do not mean that they should demand higher relief under any and all circumstances, although they may well do so in many instances. What we mean is that they should demand production for use, and permanent employment. It is very disconcerting to see them meet and confine themselves to minor matters. It is equally disconcerting to see them send committees to high government officials and congressional bodies and confine their demands to minor matters. They should buck up, throw away the old inferiority complex, and insistently demand production for use. — Milwaukee Leader.

USE AND OCCUPANCY—THE ONLY TITLE TO LAND

Absentee Ownership is Ruining the American Farmer

Landlordism is a curse wherever it be—India, Ireland, China, Spain or the U. S. A. No matter how rich the soil, how kind the climate, how intelligent and hard-working the farmer, wherever he does not own the soil which he tills he is a slave—call him fellow, coolie, peon, cottager or tenant. There is no land so fertile in all the world as to offer the good life for both absentee owner and tiller. And this is true that even if it rained gold nuggets on rented land, the tenant would receive just barely enough food to pick them up. So true that if the snowy fleece raised by sharecroppers was silk of the highest quality he still would collect it garbed in rags.

Above all, let us not forget that the American democracy we cherish and boast about is not the child of ink and paper, but that of free soil first and cheap soil second. Free land and free men go together, even as dear land and cheap men go together. If we can hope no longer for free

land, then let us at least strive for cheap, good land. And this can readily be achieved by making use and occupancy the only title to land.

Whoever does not work land does not need land, unless it be to rob him who works the land of the fruit of his toil. Only he who works land to feed and clothe the nation should be granted the use of the nation's land. If we do that, we shall have a rock bottom foundation whereupon to rear a healthy rural civilization and nation. If we fail in that we shall fail in all, for all things grow from the soil up and nothing from the sky down, including democracy.

By all means let the farmers continue their struggle against their numerous robbers. But in doing so, let them not overlook the chief high-jacker—high land values — for so long as that fellow is in the field, he is dead certain to absorb the savings farmers achieve doing away with minor robbers.—American Guardian.

EMANCIPATOR

LINCOLN, your country needs you once again!
Your tomb is dusty and its doors are tight
While men are bartering with lives as when
You rose unknown and walked in Freedom's sight.
The eagles of oppression scream once more
Across the land, and all the bounds of greed
Are tearing wildly at the poor man's door—
White and black both, now they must all be freed!

Lincoln, America needs you once more;
The little towns are hungry and they cry,
The cities waver, and from shore to shore
The symbol of your name is on the sky...
Yes, it is slavery that white men need
But slavery that may return to power
Each man's dominion! Master, how we bleed!
Your people need you in this bitter hour!

By Charles A. Wagner.

American Fascism

In Jersey City, Mayor Hague hounds union organizers and deprives workers of their constitutional rights to assemble and picket. In Dearborn, Mich., police seize 350 workers who attempt to hand out union literature.

Here are incidents to make the dictators of Europe gloat and the plain people of America do some serious thinking.

With the right to organize having been assured to American workers, one can not help wondering whether Jersey City and Dearborn are in the United States.

Perhaps Americans feel too sure of their liberties; we can think of no other explanation for their failure to use the political rights which are theirs.

By "using their rights" we mean—organizing their political power to further their own ends.

In some parts of the nation, notably New York and Minnesota, the wage earners have demonstrated that they know political parties are for organizing parties of their own. In other sections a small fraction of the workingclass population have abandoned the old parties and embraced Socialism.

However, by and large, workers still vote the way their bosses want them to vote. That is why the officials they elect act the way the bosses want them to act.

THEATRE

Milwaukee, Wis. — It was nice to see such a large audience at Jefferson Hall, January 30, where the picture, "The Spanish Earth" was being featured. Films of the war in China were also shown. Some of the scenes of the horrors of war were almost unbelievable.

For instance, one scene of a man who, as the narrator stated, "had nothing to do with the war. He was a bookkeeper going to work to his office when a rebel shell from the air killed him." All that one could distinguish in the film was, that this man wore black trousers. There seemed to be no head nor legs attached to the crushed body which looked more like a sack of grain or flour than that of a human being.

The film showed how the hard working Spanish people irrigate their land transforming it from a dry sand into very fertile farmland.

What the Spanish people want most is food and work. They do not want war but they are ready to defend their country and the government which they have established.

Every indecent act of the rebels angers the Spanish people and hastens the formation of the Peoples' Army.

"If the German and Italian Fascist troops stayed out of Spain," the narrator said, "the Spanish civil war would have been over in six week's time." — L. B. Jursey.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

Will Lecture at Social Study Club Meeting

The committee in charge of programs for our Social Study Club meetings is living up to their promise of, "something new and interesting for each meeting." At the last meeting, Josko Oven lectured on Spain and Alice Artach gave us labor "flashes" of the day. For the meeting Friday, February 11, we will hear a lecture on a topic of current interest to everyone, "A Socialist Looks at Japan," by Theresina Rowell, a Party member, recently returned from teaching in Japan.

Most people are, quite by nature, inclined to follow the course of least resistance in life. They remain indifferent to world events or even to events happening right in their shops, mills and other places of employment resulting in the terrible conditions under which we find the working class struggling today.

Whether we want to realize it or not, and remaining indifferent does not omit us from the struggle, we are in the fight between labor and capital, between Fascism and Democracy and every development along the battle line involves and affects every last one of us.

Come out to our meeting at the Slovene Labor Center Friday, bring your friends along, get in on the discussions, express your opinions, hear the opinions of others and then chart your course.

Only Another Week!

The program for our 35th Anniversary Celebration is developing nicely.

The time is fast drawing closer, only another week before we will be celebrating the 35th Anniversary of Branch No. 1. Have you talked to your friends about the fine program being arranged for this occasion? Have you sold your tickets? All this must be done if we expect to pack the SNPJ Hall.

After the program which will begin at 3 P. M. there will be dance music in both halls. Johnny Kochevar's Orchestra in the Auditorium and Gradishek's Orchestra in the lower hall.

"Sava"

That "Sava" will produce a good concert this Spring is a foregone conclusion. What, with the talent

DEBATE

Norman Thomas—Paul Douglas.
Subject—"Should America Follow a Policy of Collective Security?"
Affirmative: Douglas. Negative: Thomas.

Date—February 24, 8 P. M.
Place—Medical and Dental Arts Bldg., 185 N. Wabash St.
Tickets—Reserved \$1. General admission 75c and 40c.

they have lined up in their chorus right now, we can expect an A-1 program. Four new members joined the chorus at last week's rehearsal and the total number who reported for rehearsal that night was forty. There is much talk of new prospects to whom "Sava" says, "WELCOME."

Stockholders Meeting of S. L. C.

The stockholders meeting of the Slovene Labor Center scheduled for Saturday, February 12, should interest every member of our branch because each member is entitled to represent one share owned by the Branch. Yearly reports showing the progress of the Slovene Labor Center during the last year concern every stockholder.

You can get your tickets for the Thomas-Douglas Debate at the Proletarec office. Date — Feb. 24th.

Some Quotations From Lincoln

"Labor is prior to and independent of capital. Capital is only the fruit of labor, and could never have existed if labor had not first existed. Labor is superior of capital and deserves much the higher consideration."—Abraham Lincoln.

(First annual message to Congress, Dec. 1861.)

"Most governments have been based practically on a denial of the equal rights of man. Ours began by affirming these rights. They said, 'some men are too ignorant and vicious to share in the government.' 'Possibly so,' said we, 'and by your system you would always keep them ignorant and vicious.' We propose to give them all a chance; and we expect the weak to grow stronger, the ignorant wiser and happier and better altogether." — Complete Works, Vol. 1, page 178. (July, 1854.)

"Inasmuch as all good things are produced by labor, it follows that all such things of right belong to those whose labor has produced them. But it has so happened in all ages of the world, that some have labored, and others have, without labor, enjoyed a large portion of the fruits. This is wrong and should not continue. To secure to each laborer the whole product of his labor, is a worthy object of any government."

"I am not bound to win, but I am bound to be true. I am not bound to succeed, but I am bound to live up to what I believe. I must stand with anybody that stands right; stand with him while he is right and part with him when he goes wrong."

Crazy As A Bed-Bug

BY LOUIS JARTZ

For a while I felt a tinkling sensation on my ear. I was about to scratch it, when I was startled by a tiny voice, "Hold! Wait!" I looked about for its source, somewhat mystified, and I heard the small voice say, "I'm a bed-bug encased on your ear."

Now what! A bed-bug talking to me? "Oh yes, a bed-bug," it answered. "Well," a bit perturbed, "What have you to say, since bed-bugs have decided to talk?"

"Listen, my boy, and you shall judge The midnight wail of a bed-bug. I've lived with humans B. C. and A. D. It is my specialty to be with them When they go down to fifth and dirt. So, when man decides to become lousy I become his bed-fellow.

Now, heed the bed-bug — There was a 60 year old man in this town.

Who, so used to working For rent, clothes, and bread, That when he lost his job He was so slavishly inclined That he starved

Rather than to beg for relief. He starved for a week, or so. That's not modern morality, or any morality; He'll never be a capitalist, Or a radical, or political straddler. Like a hobo,

They know the world owes them a living, Preferably — without working for it. They know if "pensions" are good for generals, Ex-presidents and their wives, (These rugged individualists—they call it pensions) It's good enough for the radicals, Under another name — Relief!!

Only not enough — there's the rub! But this starving man wouldn't eat Until a job was promised.

He was promised a job as caretaker. What I'm worried about you humans is, That a brand new college graduate Will by that act lose another opportunity To make a name for himself — As Caretaker!"

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

One of the very important questions brought out in the lecture of Prof. Maynard C. Krueger at the Toman Library Forum last Friday night was the question, in what manner the unions would attain their goal in America. That is, would they have to take up violence or could they secure their just demands through peaceful means. The answer to the question is not so simple, especially for those who believe only in legality and Democratic procedure and the answer which Professor Krueger gave, befits the question. He said it depended upon those with whom the unions had to deal for the answer to the question. The leaders of big business have it in their power to determine what the course of action for all unions should be or would be. If the capitalists make concessions, naturally, everything will go along peaceably, but if the capitalists call out the police and the militia then it can be anything else but peaceful. Professor Krueger emphasized that it made very little difference how much the capitalists concede to workers in order to permanently settle this question. The question can never be settled permanently as long as there is a capitalist class which demands and takes unjust shares from the laboring class. The laboring class will always have to demand and insist on improving its conditions by asking for a bigger share of the product which they produce. The attendance at the lecture was extra good and Professor Krueger made an excellent impression on all who attended. There was a lively question period which absorbed everyone's interest and which caused the people to stay longer than is generally so. Comrade Krueger is a member of the Teacher's Union, but he made a brilliant exposition for the CIO.

A unique celebration and a most fitting one, will be ours when Branch No. 1, JSF, celebrates its 35th Anniversary on February 20th. Few know the hardships a labor organization must endure. Still fewer know what it means to keep up a Socialist Branch uninterrupted. Our Branch endured because the Comrades wanted it to endure, sacrificing for it much time, money and effort. It stayed in existence during all these years because the leadership would not permit it to die. For this celebration, a program is being prepared which will tell the whole story of the progress of the Club and which will enthrall its members to carry on in their great cause. Whatever else you may have to do on that date, you must not forget Branch No. 1 and its 35 years of service to the Yugoslav Workers in Chicago and elsewhere.

Theresia Rowell, who has just recently returned from her teaching in Japan will be the principal speaker at the next meeting of our Social Study Club, Friday, February 11th. We want to remind our many friends about our excellent January meeting and we hope to be able to repeat it this Friday. Comrade Rowell has been in Japan for quite some time. She is quite familiar with what has been happening there, prior to the beginning of the conflict and should relate an interesting story so we hope to have a reasonably good attendance. The regular session of the club will be held just prior to the lecture. The meeting will start at 8 P. M.

The small businessman, who makes up the middle class, was called to Washington in an effort to

FALCON CORNER ON PAGE 5.

LET'S ALL TAKE A WALK!

